

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 8 MAJ 1921.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

I VÅRENS VACKRA MÅNAD MAJ

TRE DIKTER. Av JOHAN NORDLING.

Mor Jords barnsäng.

Om våren så ligger mor Jord i sin säng
och skall föda med vånda och kvidan.
Omkring stånda husbond och piga och dräng
i undrande vakan och bidan.

Vad männ det blir för ett barn af i år
på all denna ängslan och möda?
Måhända en flicka med solstrålehår?
En pojke med kinder så röda?

Och blir det en pojke, så stöddig och stark,
får husbond sin myndiga vilja:
en hjälpsven till följe i milskog och mark
och råge på stolpbodens tilja.

Och blir det en flicka, så dunlätt och vek,
då glädja sig pigor och drängar:
en syster att hylla i dansar och lek
på lindor och blommande ängar.

För mig må det blåsa vad vind som det vill, —
mitt tack skall jag icke förglömma.
Ty alltid så får jag, hur än det slår till,
en sommar igen att fördrömma.

Ljusbo-Ljusen och Skinnarås-Gullra.

Ljusbo-Ljusen och Skinnarås-Gullra äro tvänne naturväsen af huldresläkt, som enligt folktron ha sitt tillhåll vid Ljusbodarna och Skinnaråsbodarna i Leksand.

I.

Liss Kari går på getarstig och haver ingen tröst:
Mitt hjärta gör mig ve i mitt förvillade bröst

Den gossen, som jag lofvade min huldhet och min håg,
den hafver jag förgätit, sen jag Ljusbo-Ljusen såg

Och visst är Per en duktig pojk och lättsam och galant
och gaf mig silkeduk och bok med krus och gyllenkant.

Men Ljusen är som stormens brus i Hökbohällans fur,
och bergets alla ädelstenar gnistra kring hans lur.

Den eldpil, som hans öga sköt, har träffat i min barm,
och utan honom är mig hela världen grå och arm.

Och vill han icke hafva mig och taga mig, så må
jag vissna och förblekna bort som ödemarkens strå,

ligt tidsfördriv, tillade han, och av en art jag sannerligen icke skulle tåla att min blivande hustru befattat sig med.

— Varför berättar ni mig allt detta? frågade jag förebrående.

— Jag berättar det för alla svenskar jag råkar, svarade han. Ja, med namn och alla detaljer. Av hämnd! Och för alla andra också, så att de skola lära känna svenskor-na väl!

Innan vi efter en stund skildes, hade jag gjort mitt bästa för att lugna den hämndgirige unge mannen, samt rätt honom att ridderligt söka begrava den ledsamma historien i glömska, vilket han lovade. Men jag tänkte på alla andra unga svenska familjeflickor, som kanske tanklöst äventyra namn och rykte på samma sätt, troende sig vara helt inkognito i Paris, och om vilka det sedan kan komma att gå "historier", förstorade och förvärrade.

Vad skall nu en om sin dotters bästa angelägen svensk moder göra, när 19-åringen förklarar sig ingen högre önskan ha än att just få se detta Paris?

Kan hon inte själv resa dit ner med flickan för att under några veckor med henne besöka muséer, goda teatrar och andra sevärdheter; kan hon inte få tillfälle skicka dit flickan i pålitligt sällskap; kan hon, vidare, inte först få reda på en inackordering i någon bra fransk familj, där vår unga dam får åtnjuta handledning och litet tillsyn, då menar jag, uppriktigt sagt, att modern tills vidare helst bör behålla sin flicka hemma. Ifall en några och tjuogoårig studentska, eller graduerad, eller konstnärinna, för fullföljandet av sina bestämda studier ligger i Paris och kommer in i levnadsvanor och kretsar, vilka kunna kallas tämligen fria, så må dock en kvinna i den åldern och den ställningen anses mogen känna de vådor, hon eventuellt utsätter sig

för, och ha rätt att svara för sig själv. Men den unga dam, som reser ut för att avsluta sina skolår och komplettera sina språkkunskaper eller sin s. k. allmänna utbildning, medan hennes aktade föräldrar mena att därmed ge henne de bästa möjliga chanser för livet, helst i blivande eget hem, den unga damen bör inte lättsinnigt utsättas för en alltför stor frihets frestelser.

Luften i storstaden berusar så lätt den oerfarna, oerfaren vill hon ju inte synas, andra bredvid henne njuta nöjen och göra erfarenheter, som hon snart vill dela — och innan de aktade föräldrarna veta ordet av, har vår 19-åriga lilla fröken Familj i sin mån bidragit till anskaffandet av det dåliga rykte, vilket vi bara göra dumt i att blunda för att vi svenskar utomlands i åtskilliga fall äga, och vilket vi ha åtskilliga av våra resenärer både här och där att tacka för.

II.

På kolarväg i timmerskog har Sjugar Per sin gång!
Mitt hjärta är så sorgesamt och gör mig stort förfång.

Den flickan, som jag fästade, har vikit ur mitt sinn,
sen Skinnaråsens huldremö har nästlat sig därin.

Och visst är Kari dagen lång en kulla för och fin
och vof mig band med rosig rand och lensta brudgumslin.

Men Gullra är som solens blänk på Svartmyrtjärnens våg
och lockar med sitt silfverhorn och snärjer in min håg.

Det löfte hennes tranbärsmun i flykten log och gaf,
uppfyller mig med lust och kval allt till min mörka graf.

Och får jag henne aldrig när att sluta i min famn,
så vill jag hemlös hädan gå och jordas utan namn.

III.

Blås, silfverhorn vid Svartmyrtjärn, dit aftondimman drar!
Hör, Hökbohällans gyllenlur från höjden rungar svar!

"En godspilts håg har jag förvändt fränden han svors in ed.
Mitt hjärta ropar efter dig på tungelstrimmans led."

"En jungfrus tro har jag förödt för den, som hon höll kär.
Din åtrå brinner i mitt blod, som dig, blott dig begär."

"Så mötas vi, så hålla vi vår bröllofsfest i natt!"
Och bergemellan hoar det i kvällen af trollens skratt.

De sjuka pärlorna.

Liksom ett band af pärlor måste bäras
invid ett bröst, där hälsans safter strömma,
men, slutna in i skrinets mörka gömma,
till sist fördunklas och af sot förtäras —
så skall ock min en gång så rika skatt
af ungdomsfriska känslor blodlöst tvina
och vissna bort, när lifvets källor sina,
djupt i en själ af ensamhet och natt.

Åck, några sjuka pärlors trista öde!
Att bära deras band känns allt för tungt
för hvarje bröst, som blommar varmt och ungt.
De döde må begrava sina döde.

Skebergsstugan, Leksand.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

J. P. Mynter. Efter målning av A. Jensen.

Mennesker regner jeg blandt deres *Embeds-
pligter*. Thi De er ikke som De er, for at De
skulde sættes under en Skjæppe, men da man
dog ikke kan faa Dem ud af Huset og sætte
Dem som en Stad paa et Bjerg, der ikke kan
skiljes, saa maa man i det mindste i *Huset*
sætte Dem paa en Lysestage. Og da er det
godt, naar der af og til er mange i Huset, som
De kan lyse for. Jeg forsikrer Dem, at jeg
mener det alvorligere, end De vel tror. En af
Deres Bestemmelser i Verden er just at *tale*
med Folk, hvorved De gjør dem ikke blot
Glæde men Gavn. Dersom De, uagtet al Deres
Ydmyghed, vilde erkjende noget af den Sand-
hed, som ligger heri, saa vilde De ogsaa der-
ved kunne trøste Dem, naar De undertiden
klager over at De ikke lever andre till Gavn
og Glæde."

*

Den, som mest bidrog till Kammas Rah-
beks sjælsutveckling, var J. P. Mynster, se-
nare Själlands biskop och känd som den för-
nämsta kämpen mot den rationalistiska teo-
logien i Danmark. Född 1775 levde han ett
rikt ungdomsliv i huvudstaden
med bröderna Örsted, Steffens
och andra begåvade kamrater,
varpå han som nybliven präst
hamnade i Spjellerups landsför-
samling i sydliga Själland. Den
fint bildade mannens isolerade
ställning på rama landet, hans
natures vemod samt inre, religi-
ösa strider gjorde, att tillvaron
ofta syntes honom tung. Vid
denna tid lärde Mynster känna
Kamma. Han berättar härom i
sina självbiografiska antecknin-
gar:

"I mitt övergivna tillstånd
blev mig bekantskapen med fru
Rahbek en obeskrivlig välgär-
ning. Jag har på annat ställe
sökt skildra denna ovanliga, ut-
märkta kvinna, hos vilken jag
står i skuld för så mycket. Vi
kände varandra icke personli-
gen, men hon, som från barn-
domen haft en religiös och
kyrklig tendens, önskade lära
känna en ung präst på landet,
om vilken Steffens haft en del
att berätta. Rahbek lät överta-
la sig att sommaren 1804 med
sin hustru besöka mig på några
dagar. Här blev då en vänskap
sluten mellan henne och mig,
som förskönat många år av mitt
liv. Också Rahbek fann sig
bra i Spjellerup, och besöket
blev förnyat för varje år. Snart
kom mellan mig och fru Rah-

bek en korrespondens till stånd, som, med hen-
nes lätthet at skriva, upprepades varje vecka
från hennes sida — från min ej fullt så ofta.
I de år, då denna brevväxling var som livli-
gast, kom det nog då och då en fnurra på trä-
den, isynnerhet då fru Rahbek trodde, att jag
stod i fara att fångas av människor, som hon
själv ej tyckte om. Så gick det även med
Oehlenschläger och Steffens. Men sådana
striden blevo snart bilagda, och man bör lätt
kunna inse, hur mycket mitt ensamma och träs-
ta liv i Spjellerup blev upplivat och uppmunt-
rat genom dessa meddelanden från en så ge-
nialisk och mig tillgiven väninna."

Som prov på det fina och graciösa skäl-
meri, Kamma kunde utveckla i brev, meddelas
här, vad hon skrev efter ett besök hos "Onkel
Job" — hennes "öknamn" på Mynster:

"Men jeg maa endelig ikke glemme at
spørge Dem, hvor De kan lyve saadan, som
De har gjort ved at opregne, hvorledes jeg
havde det i Spjellerup. De siger, at De har
sat Mad for mig, som jeg ikke kunde spise,
og det var just lutter Livretter, som De op-
vartede mig med. Jeg forsikrer Dem, at jeg
tager saa vel til mig af Alt, hvad jeg faar hos
Dem, at jeg, hvis jeg opholdt mig der noget
længer ad Gangen, stod Fare for at blive en
stor Filister. Jeg tør slet ikke lade min Fa-
der vide, hvor meget jeg spiser, naar jeg er
ude hos Dem, thi han kan aldrig faa mig til
at spise nok. Og hvad de 'sma brune Flager-
mus' angaar, saa har jeg jo sagt Dem, at jeg
derude ikke er bange for Mus, tvertimod, *jeg*
holder en smule af Mus i Spjellerup."

Det har blivit sagt, att fru Rahbek "upp-
täckte" Mynster. Man menar, att utan henne
tänkskligt talat aldrig blivit, att han blev,
att det framför allt var hennes uppmuntran
av hans talanger, som blev drivkraften i hans
betydelsefulla författarskap. "Ligesom Tieck,

Christian Molbech. Efter en italiensk
teckning.

Adam Oehlenschläger och hans Söster takke
Gud", — säger hon skämtsamt — "fordi de
kunne se Mere i Albrecht Dürer end noget
andet Menneske, saaledes takker jeg Ham og-
saa, fordi jeg kan se Mere i Dem end Andre".

Mynster å sin sida förhjälppte hennes ner-
vöst oroliga själ till en fördjupning, en klarhet
och frid, som blev bärkraften i hennes liv med
dess sorger och bekymmer. För honom, som
var hennes utkorade själasörjare, öppnar hon
sitt hjärta och rannsakar sitt inre. Hon kla-
gar över att hon, trots sin strävan att frukta
och älska Gud, vissa tider har *fruktat* honom
för mycket och *älskat* honom för litet. "Utän
Gud har jag aldrig levat och skall aldrig
kunna leva", säger hon, "och jag har det hop-
pet, att han icke skall förskjuta ett hjärta, som
tidigt har slutit sig till honom".

År 1812 utnämndes Mynster till kommi-
nister i huvudstaden. Kamma stöjde häröver,
ty hon ansåg, att i Kamma sörjde, som deras
regelbundna korrespondens kom att upphöra,
skulle de alltmera fjärras från varandra. I
sitt sista brev till Spjellerup skriver hon:

"Kjære, bedste kjøbenhavn-
ske Onkel!... Jeg har i den-
ne Tid ingen anden Tanke end
Dem, og jeg var ogsaa Deres
Vendskab meget uværdig, naar
jeg ikke ved en saa mærkelig
Forandring i Deres Liv tænkte
mere end sædvanlig paa Dem,
naar jeg ikke med taknemmelig
Glæde gjenkaldte mig i Erind-
ringen Alt, hvad De har været
for mig i de sidste syv Aar,
naar jeg ikke tillidsfuldt haa-
bede, at saavist som vort Ven-
skab ikke er af det almindelige
Slags, saavist vil det, naar vi
begge pleje det Kjærligt og om-
hyggeligt, være og altid mere
blive hvad vi have ønsket og
haabet, Gud velbehageligt. Han
er vort Vidne, at jeg har begyndt
det med ham og for hans Skyld,
og han vil vist ogsaa forunde,
naar jeg altid beder ham derom,
at kunne ende det med ham,
naar han selv kalder mig fra den
Ven, hans Fadergodhed skjænkte
mig her i Livet til Tröst og
Opmuntring paa min Vandring,
der ellers vilde været mig for
tung."

Hädanefter satt fru Rahbek
som Mynsters andäktige åhöra-
re i "Vor Frue" kyrka.

Kamma vid sitt skrivbord. Efter en målning av Carl Thomsen.

Samma år som Mynster flyt-
tade till Köpenhamn, infördes

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

MUSERNAS NYASTE STOCKHOLMSFILIAL

De unga skulptörerna modellera.

DET ÄR MYCKET ONT OM bostäder i Stockholm. Byggs det något, så blir det bankhus och biografpalats. Därför är det en glad överraskning att Konsten lyckats få ännu en bostad, en präktig våning i Karlaplan 10 n. b. Det är konstnären Edward Berggren, överlärare vid Högre Konstindustriella skolan, som tillsammans med skulptören Gottfrid Larsson leder den nya konstskolan. Om man frånräknar fru Vicken von Posts skola, där eleverna huvudsakligen få syssla med Kleinkunst, är skolan vid Karlaplan den första skulpturskolan i huvudstaden. Eleverna få här arbeta i alla grenar av skulptorfacket: de få modellera i lera såsom på vår bild, de lära gipsgjutning, de hugga i sten och skulptera i trä, allt under konstnären Gottfrid Larssons ledning. I måleri — kostym och naket — undervisar artisten Edward Berggren. Övriga lärarekrafter vid skolan äro dr Hen-

riksson, som föreläser i plastisk anatomi samt arkitekt Enblom, som föreläser om konststilarna. Under det halvår, skolan existerat har den haft ett femtiotal elever, som fortfarande med liv och lust arbeta vid staffliet eller kavaletten, och att det kan gå glatt och muntret till på de lediga stunderna syns härövan. Ibland om lördagskvällarna

på Bakkehuset Christian Molbech, historikern och språkforskaren. Det vänskapsband, som knöts mellan denne man och Kamma Rahbek, och den livliga brevväxling, de kommo att föra, utfyllde under ett par års tid hennes ensamhet och gav en ny rikedom åt hennes liv. "Jag äger intet", bekänner denna märkliga kvinna, "utom ett hjärta fullt av kärlek". Tack vare denna sitt hjärtas ousinliga rikedom kunde hon för den ensamma, tungsinte grubblaren med det veka sinnet bli hans "goda genius och skyddsande". Det är hon, som återger honom den livsglädje, han i många år saknat, och kommer honom att utbrista, att ingen någonsin varit för honom, vad hon var, ty hon kunde inverka helande och läkande på hans sönderslitna själ. Han kallar hennes brev ljuvliga, emedan "Deres Aand uttalar sig i dem og intet av dem savner det, som kun Deres Hjerter kan give, og som gjør dem til det kjæreste jeg i Verden kan eje."

Liksom Kamma i sin anspråklöshet påstod, att hennes liv och gärning var till föga gagn i världen, ansåg hon också sin korrespondens så betydelselös, att hon hade rodnat av blygsel, om hon anat, att den efter hennes död skulle delvis komma att tryckas. "Mina Breve", säger hon, "ere kun indrettede at læses en gang og derefter tilintetgjøres". Den brevväxling, som kom till stånd mellan henne och Molbech, blev emellertid efter skedd gallring år 1883 utgiven av Molbechs son och emotogs i Danmark med det allra största intresse.

Under pauserna hyllar man ibland också Terpsichore.

Det visar sig här, till vilken levnadsvi- som högt religiös kultur denna kvinna nått. Under självpuppfostran och ensamhet luttrades och utvecklades hennes inre människa — i lidandets degel utsmältes hennes hjärtas rena guld. Under sin förtroliga korrespondens med Molbech fortsätter hon den ödmjuka själsanalys, som var henne ett behov för att vinna klarhet över sitt eget inre. Men hon går också allvarligt ehuru mildt tillrätta med vännen. Beträffande hans tungsinne skriver hon:

"De fleste Sorger ere ugudelige. Dette er vistnok et haart Udtryk, men desværre dog sikkert det rette. Thi med Gud bære vi enhver Sorg let, og uden Ham er enhver Byrde os for tung. Man vil ikke kaste sin Sorg paa Gud, ikke søge Kraften der, hvor den ene er at finde, men derfor er det heller intet Under, at, de Fleste sørge som de, der have intet Haab."

En annan gång säger hon om sig själv: "Mit Hjerter er min Rigdom, og saaledes bilder jeg mig ind, det er med alle gode Mennesker. Deraf kan jeg altid give og beholder dog nok tilbage; der er altid Varme nok til at omfatte alt Godt med, og det var vist heller intet godt Tegn, om det var anderledes beskaffent der. I sit Hjerter bærer dog Mennesket sin Gud, eller hvor ellers? Altsaa maa der være en udtømmelig Kilde af Kærlighed, og derfor er det ogsaa vi skal bevare Hjertet fremfor alt, hvad der bør bevares. Thi bliver det først tomt og koldt der,

En flitens stund i målarklassen.

ordna eleverna små fester, och en gång i vintras togo de initiativet till en maskerad, som var ett rekord både i fråga om dräkternas originalitet, karnevalglädje och fin ton.

Men det är inte bara konstens yngsta adept, som hitta vägen till Karlaplan 10. Till croquistimmarna 7—9 på kvällen komma också en hel del outsiders för att med ritstiftet i hand söka litet rekreation efter det vanliga yrkesarbetet. Här kan man då få se bl. a. doktor Rystedt, skådespelaren Ragnar Arvedson, bankir Hagborg, som ärvt åtskilligt av sin fars, Parismålarens konstnärliga anlag, författaren och majoren baron Erik Akerhielm m. fl. Det är ju en alldeles särskilt honnör för den nya konstskolan, att även färdiga konstnärer besöka dessa croquistimmar. Så brukar målarrinnan Milly Slöör höra till skolans kvällsgäster, och här söker också Harriet Sundström stundom litet vila från måleriet. BABA.

saa er det ude med os, og vi lever uden Glæde og Gavn for os selv og andre."

Vid ett annat tillfälle skriver hon: "Det kan ofte trøste mig, at mit Hjerter aldrig er koldt eller tomt, og har jeg ingen anden Rigdom i Verden, saa ved jeg dog og føler det daglig, at jeg der ejer en Skat, som Møl og Rust ikke kan fortære og Tyve ikke gennembryde og stjæle. Dem behøver jeg vist ikke at sige, at jeg ikke hovmoder mig af denne indvortes Rigdom, hvis Ubedragelighed jeg ofte har prøvet i Livet. Men det vilde være falsk Beskedenhed, om jeg vilde sige, at jeg selv slet ingen Fortjeneste har deraf; thi hvilket forstandigt Menneske kan vel betvivle, at det for en Del staar i vor egen Magt at opvarme og udvide vort Hjerter, og at naar vi forsømmer dette, det da nødvendigvis maa køles og blive snævrere. Gud nedlagde vel Kærligheden i vor Barm men overdrog dog til os selv at bevare den ren og varm, og aldrig lod han noget redeligt Menneske savne Midlerne dertil."

Sin syn på lyckan beskriver hon med följande ord:

"Der er noget i denne Verden, man kalder Lykke, hvilket, om jeg end ikke vil antage det for en Chimære, dog altid har været mig en højst ligegyldig Sag, hvad min egen Person angaar, selv paa de Tider, da det smilte mig imøde paa næsten alle mine Veje. Jeg har aldrig kunnet lære at betragte det som Løn, og saa jeg end stundom, at det bragte

PYJAMAN — LEKKOSTYM OCH MODESAK

Lillan tar emot namnsdagshyllning, iförd en sängkostym av skär- och vitrandigt bomullstyg.

EN FÖRFATTARE, SOM VILL SKRIVA EN kassapjäs, stoppar nu för tiden gärna in en eller två pyjamas i någon scen. Först och främst på en söt ingenue, gärna också på en Gösta Ekman. Se bara på Vasateaterns nya succéspjäs Gröna hissen, som drar så mycket folk, fast den är absolut anständig. Vad som kniper publiken är hela bastionen av likörflaskor, som de icke-älskande laga cocktails av på natten och som sträcker dem till marken som slagna hjältar — toffelhjältar! Och så fru Ester Sahlins ljusa sidenpyjamas, som alltid finnas där de icke borde vara och i vilka hon bökar nattetid under björnhuden i väninnans salong... Och apropå

Glæde der, hvor det blev nydt med Taknemlighed — hvor langt oftere saa jeg dog ikke, at det dyssede de svage Sjæle i Søvn og hindrede de stærke i enhver Bestræbelse. Og aldrig har jeg for mig selv, aldrig har jeg eller vil jeg for nogen, der i Hjertet er mig kær, bede Gud om Lykke — men heller om det hovmodige Sind, der lærer Mennesket at kunne undvære den. — — — Jeg beregner vistnok ikke den jordiske Lyksalighed efter Summen af den *Lyst* man nyder, men tror, at *Smerte* hører med dertil."

Med stöd av vissa uttryck i ett par av Kammas brev till den åtta år yngre Molbech har man velat påstå, att denne man var hennes verkliga kärlek; ja, de finnas, som sökt göra gällande, att även genom hennes vänskap för Mynster drog en fläkt av erotik. Säkert är, att om så var förhållandet, detta för henne själv var fullt omedvetet. Det gick nog Kamma som så många andra av den tidens själfulla och begåvade kvinnor, vilka genom en livlig korrespondens med ofta yngre män sökte gagna och utveckla dessa: de läto sin entusiasm, sin inneboende värme under ögonblickets stämning förleda dem till ord och uttryck, som vid en senare tids kalla och nyktra läsande lätt blevo missförstådda. Kammas hjärtas renhet borgar för, att hon aldrig skulle tillåtit otillbörliga känslor att taga *fast fot* eller *bestämd form* i hennes medvetande. Men — vore det inte både tänkbart och fullt

grönhet så var det ju en pyjama i August Brunius Gröna flickan i höstas. Att Gröna flickan inte levde tills hon blev gråhårig, var nog inte pyjamans fel...

Och i filmen, vilken procession av indiska soybyxor drar ej fram över den vita duk, som för Tomelilla, Amål och Stockholm föreställer världen. Hur många gånger ha vi egentligen sett Mary Pickford med strålgloria kring håret i spets- och rosettprydd pyjama hoppa ur sin pompösa säng för att begå något nattligt rackartyg! För att ej glömma Karin Molander och hennes broderade pyjama i den svenska filmen Thomas Graals bästa barn, som väl är det mest förevisade barn i Sveriges land. Och tänk på den ädle gentlemannadektiven Max Landa och boven, som kallblodigt tända var sin cigarett i sprättiga randiga pongépyjamas, innan de mötas till ett nappatag på liv och död.

Då en komediförfattare förr i världen skulle släppa in en komisk äldre herre eller dam på scenen, klädde han damen i kort röd yllestubb, natttöja och papiljotter. För herrn var det nästan obligatoriskt med jägerskjorta och dito benkläder. Ni ler, jag förstår att ni minns Victor Lundberg rusa omkring i Spökhotellet etc. Nu kan författaren släppa lös sin fantasi på pyjamans tusende varieteter. En äldre kavat dam i glasögon och rättsvans och ytterligt praktisk randig pyjama kan bli lustigt kineslik, och Ringvall i storrutig pyjama i ilskna färger bör vara oemotståndlig.

Som de stora sjunga, så kvittra de unga, och i barnkammaren piruettera här och var små pyjama-män och — damer. För dem blir pyjaman ju ingen smokingkostym som för unga dandies i sovvagnen eller ungarbarnsdubletten, men den är en idealisk eveningdress för unga akrobater, som vilja spåna kyrka och hoppa bock. Den lille knatten, som vill vara "precis som pappa" har det på gaffeln nu: på dagen kan han gå i en brun *overall* med fickor, precis som de storas, och när han läser "Gud som haver", knäpper han händerna över samma randiga viyella, som på kvällen ligger utbredd på den höge faderns engelska järnsäng.

Är pyjaman det vackraste sovplagget för en ung skönhhet? det är ett estetiskt problem som kan debatteras, åtminstone man och fru emellan. En nattdräkt à l'empire är mera kvinnlig, menar ofta mannen, men frun tycker att pyjaman är så lustigt mo-

naturligt, om hon i djupet av sin själ burit på en aldrig tillfredsställd längtan efter den fulla kärlekslycka, som väl ändå inte Rahbek mäktade skänka henne? Kamma tillhörde synbarligen dessa sällsynta naturer, som, då livet nekat att giva dem, vad deras hjärta åstundat, genom självuppfostran kommo därhän att resignera med försakelsens glädje — icke dess bitterhet.

Rahbek själv, alltid lättantändlig och mottaglig för intryck, var ännu på gamla dagar känd för sina småförälskelser. Hustrun visste härom men tog saken med det största lugn i världen. Ofta, då mannen syntes oroligt speja hit och dit genom fönstren, anade hon, att han väntade besök av en eller annan av dessa — vanligen en skådespelerska — som tänt hans ömma låga, och hon kunde då med ett förstulet leende framkasta: "Borde du inte gå ett slag neråt allén och hämta frisk luft?" något, som han ej lät säga sig två gånger.

*

I Kammas ojämna, alltid upprörda väsen, ligger förklaringen till de påfallande täta brytningar och försoningar, som utmärkte Bakkehuskretsen. I den dithörande långa raden av framstående personer märkas ständigt nya ansikten, medan de gamla försvinna för en tid eller för alltid. Beträffande brytningen med Molbech, som ägde rum två år efter deras bekantskap, bar hans egen taktlöshet och bristande uppriktighet skulden. Ärlig och sann

I filmen Thomas Graals bästa barn har fru Karin Molander en lustig broderad sidenpyjama.

dern. Alla dess praktiska förtjänster drar hon ej fram, ty vad båtade de, om den vore missklädsam? Döm själv: hur vill ni helst tänka er en modern prinsessan Törnrosa? Skall hon ha en up to date fotsid nattdräkt av plisserad georgette och spindelvävstunna spetsar över en underklämning av hudfärgad ninon och holländsk spetsmössa över lockarna, eller skall hon slumra i Poirets sista création: en pyjama à la cowgirl av fransat rosafärgat siden, där hon påminner om den siste mohikanen — dock utan krigsmålning. Denna skrubbas ju av på kvällen.

MIDINETTE.

som Kamma var, fordrade hon ovillkorligt dessa egenskaper av sina vänner. "Vi have begge tabt", skriver hon, "hvad vi aldrig kunne finde igjen — den gjensidige Tillid, uden hvilken intet sandt Venskab kan bestaa."

Det djupa vemod, som vid detta och liknande tillfällen fyllde Kammas sinne hindrade henne icke att alltfört betyga dem, som drogo sig tillbaka, sin oföränderliga kärlek. Så skriver hon en gång till Joh. Ludv. Heiberg:

"Livet og dets mange Sysler og Forvirringer adskiller Menneskene paa mangfoldige Maader, fjerner selv Venner fra hinanden altfor meget. Men Kærligheden, mægtig fremfor alle ypperlige Ting, fordi Gud selv er Kærlighed, har dog Magt til at forene, hvad der ellers vilde være vidt adskildt; den omslynger Hjertene med ett skönt, uopløsligt Baand, som selv Døden ikke formaar sonderrive."

När vännerna lämnade Kamma var det ingalunda emedan de kände sig "färdiga" med henne, ty de bevarade till sin sista stund minnet av en sällsynt besjälad kvinna, vars umgänge tillfört dem oförgångliga skatter. Snarare erforo de en viss utmattning, funno, som en författare påpekat, att de i hennes närhet liksom själva utplånades. Och därför bragte de icke sin person men väl *personlighet* i säkerhet.

(Forts.)

VEM SKALL HÄLSA FÖRST — HAN ELLER HON?

HUR VÄL MINNES JAG ICKE ÄNNU, MER än tjugufem år efteråt, när jag under mitt första besök i England mötte på gatan min första engelska kvinnliga bekanta. Vi hade träffats några dagar förut på en större middag i en svensk-engelsk familj och utbytt några få ord med varandra. Jag skulle sannolikt aldrig ha observerat henne i folkvimlet på gatan, om inte något av mig alldeles oförutsett inträffat: hon hälsade på mig med en nickning, åtföljd av ett vänligt småleende. I häpnaden hade jag så när inte fått hatten av mig, men när det äntligen skedde och jag var alldeles inpå henne, utfördes ceremonien med all den grandezza, varmed den tidens svenska studenter — och andra även, för resten — blottade sitt lockiga huvud för en dam. Hon var tydligen road av detta och hejdade mig med ett vänligt "How d'you do?" varefter hon skrattande frågade:

— Hälsar man så där i Sverige? Varför såg ni så — så förbluffad ut? Det var trevligt på midnatten hos L:s, inte sant?

Att besvara tre frågor på en gång är även under vanliga förhållanden vanskligt nog, och som häpnaden ännu icke riktigt lämnat mig, nöjde jag mig med att bara förklara dess orsak.

— Så kuriöst! utbrast den sköna. Hälsa herrarna först i ert land? Men då riskera de ju att bli ignorerade, alldeles som i Frankrike!

Jag lugnade henne med att den risken var högst minimal, och efter ytterligare några minuters konversation skildes vi åt — för att aldrig mer träffas för resten.

Under de gångna årens lopp, under vilka jag hunnit bli så väl van vid den över hela den engelska världen och Amerika utbredda seden, att damerna hälsa först, har jag mången gång tänkt på engelskans ord: "men då riskera de ju att bli ignorerade." Just det, ja. Hon såg därvid saken ur båda parternas synpunkt, vilket ju var mycket vackert av henne, om man ock får medge, att under dessa ord låg den kvinnligt egoistiska tanken, att "det är vi kvinnor, som äga att avgöra, om en manlig bekantskap skall fortsättas, och ej vice versa." Med den starka ställning, som kvinnan i hela den anglosaxiska världen med alla dess kolonier och inflytelsesfärer, som t. ex. Sydamerika, intar, är detta den mest naturliga tankegång, och dess konsekvens ett axiom, vare sig det gäller societeten eller de bredare befolkningslagren. Men den har även sina rent praktiska fördelar, såsom vi strax skola se.

I storstäderna framträdde dessa mest. Deras ändlösa kedja av nöjen — lunchar, middagar, supéer och balar, basarer och mottagningar, teater- och konsertbesök m. m. — medför en ständig utvidgning av bekantskapskretsen. Å andra sidan minska de stora avstånden tillfällena till ett upprepat sammanträffande med en hel del av de nya bekantskaperna, så att månader, kanske år förgå, innan de förnyas. Om nu en dam har lust och anser det lämpligt att fortsätta bekantskapen, gör hon det genom att hälsa; om icke, "ignorerar" hon den andra parten rätt och slätt, och denne tar detta ej

alls illa upp, kanske till och med resonnerar som så, att "det är väl att man slipper slita hatten för den där!" Och den ovannämnda risken för den manliga parten är därtill utesluten. Detta är alltså praktiskt mycket bra för båda. Inom parentes måste jag här nämna ett speciellt engelskt utslag av detta "ignorerande" eller avklippandet av en bekantskap, vad man på engelska kallar "to cut a person", och som är vida vanligare än i andra länder. Det kan i England som annorstädes lätt hända, att en bagatell åstadkommer en fnurra på tråden mellan en dam och en herre eller mellan tvänne damer. Strax är den ena parten färdig att demonstrera sin förargelse genom att vid ett möte på gatan (eller annorstädes) inhibera hälsandet och i stället med ett impertinent eller trotsigt stirrande se på den andra parten. Dyligt tas inte vidare seriöst, och om inte missämjan varit alltför djup, är det ömsesidiga hälsandet åter snart i gång. Men hur helt annorlunda känns det inte för mannen, om han hälsar först och hans bugning eller lyftande på hatten besvaras med ett iskallt stirrande!...

Därför måste det nog också kännas som en stor lättnad för mannen att härvidlag slipa taga initiativet, en lättnad ur alla synpunkter. Seden har också sin lilla pikanta sida, i det att det är ganska intressant och roande för en man att iakttaga graden av den iver eller glädje, som den kvinnliga parten lägger i sitt initiativ vid hälsningen.

*

"Kvinnan är svag", nej hon är ödmjuk, hon är Gud långt närmare än mannen.

SÖREN KIERKEGAARD.

Röda korsveckan, som öppnas i Stockholm den 16 maj, lovar att bli ett evenemang. Vår bild visar festförberedelser: scouter som skriva ut 16,000 brev på fyra timmar. Breven voro adresserade till svenska skolor för att väcka deras intresse för "veckan".

Fastän det är något på sidan om det egentliga ämnet för dessa små funderingar, kan jag ej låta bli att vidröra ett par andra seder och oseder i samband med hälsandet.

Mammorna i vårt och sannolikt de flesta andra länder göra sig som bekant ofantlig möda att hos sina småtingar inpränta nödvändigheten att vid hälsning räkna fram höger hand. Och det är naturligtvis alldeles riktigt. Nu undras just, om de franska mödrarna — och för resten mödrarna i alla latinska länder — göra detsamma. Ty de vuxna, män som kvinnor i dessa länder räkna lika ofta fram vänster som höger hand till hälsning som tecken på vänskap, tillgivenhet, förtrolighet. Det ser ledigt och elegant ut, om det göres på rätta sättet, och fransmän och fransyskor kunna konst. Bland oss "nordens fransmän" — ack! — eller t. ex. i England vore ett slikt brott mot konvensansen otänkbart.

Och apropå oss svenskar, så måste en gensaga inläggas mot oseden här i landet, att herrarna blotta sitt huvud, när de bära segel- eller yacht-mössor, i st. f. att med en ledig honnör *plus bugning* göra sin reverens för en mötande dam (eller herre!). Desslikes ock med pälsmössan på kalla vinterdagar — ett ämne, som emellertid är så genomtröskat, att man ej gitter spilla ord därpå. Inte sant, mina damer?

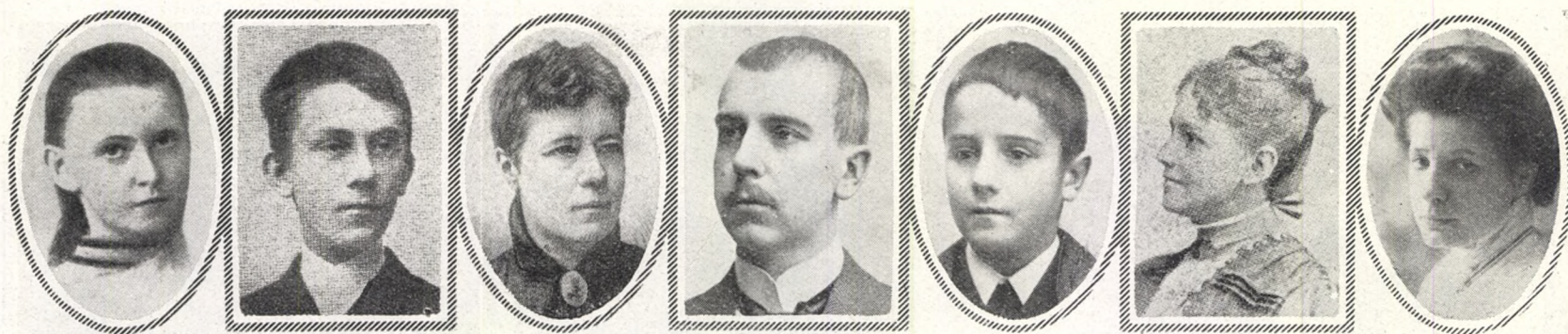
Även med risk att beskyllas för att "predika" tar jag mig friheten att för Iduns läsarinor och läsare framlägga följande fråga: Är det inte en dum sed, lika utbredd i utlandet som hos oss, detta med orden "ursäkta min handske"? Och är det inte vida mindre obehagligt att fatta en *behandskad* hand eller lägga sin hand i den, även om den är solkig, än att genomgå samma procedur med en kanske *både* solkig och *fuktig* hand — en vad Strindberg kallade "svamp"? Med dessa frågor är naturligtvis icke sagt eller ens antytt, att det är ursäktligt att med handsken på fatta en icke behandskad hand — ifall nämligen tillfälle givits att taga av handsken. Måste emellertid sådant ske, är det bäst att ej med ett ord låtsas om det.

*

Jag undviker med flit kapitlet om damernas utbyte av kysar, när de träffas, det är ett alltför ömtåligt ämne för att behandlas med en mans tunga hand. Men det roar mig att med ett par ord vidröra den i min mening fjantiga seden — som utbreder sig alltmer, till och med i det konservativa England, där man ej gärna tar efter — med handkysandet. Jag vänder mig speciellt till våra damer med frågan: Är ni verkligen angenämt tilltalad av att se en man, på gatan eller i arbetsrummet, i överrock eller kavaj, kyssa, eller låtsas kyssa er hand? Tycker ni att det är på sin plats eller att det inte snarare är fjäskigt och fjantigt? Och tycker ni inte med mig, att sådant passar sig på sin höjd i en omgivning, där festivitas och elegans regera och där festligheten förhöjes av stilfulla toaletter, av blixtrande smycken?

ONKEL.

"INNAN VI BÖRJADE" — ETT APROPÅ

Ungdomsporträtt av, från v. till h.: Anna Lenah Elgström, Henning Berger, Selma Lagerlöf, Johan Nordling, Ludvig Nordström, (som skolgosse), Annie Åkerhielm, född Quiding, och Elin Wägner.

VAR OCH EN VET JU EFTER VILKET RECEPT t. ex. en amerikansk novell kommer till: en del humor, en del äventyrlighet och två delar romantik. Men efter vilket recept blir en författare till? Sveriges Författareförening utger i dagarna en festskrift, "Innan vi började", i vilken tjugosex olika författare lämna lika många beskrivningar av hur de från början fingo sin livsriktning — beskrivningar, men inte därför recept. Elin Wägner har ett genom sin både flick- och "född-skribent"-psykologi intressant bidrag, "En skolrätta"; Hasse Z. bidrar med en liten ungdomshistoria, som visserligen inte berättar om hur han blev författare, men i stället vittnar om vilken utmärkt författare han nu är o. s. v.

Som sagt, det är tjugosex författare, som bidra med ett "Innan jag började", och av dessa tjugosex är det inte mindre än sex å sju, som när de började, gjorde det i Idun — just de, vilkas porträtt synas här ovan. I några fall har väl debuten inte förefallit så märkligt — utom för författaren själv. Ty, såsom Selma Lagerlöf skriver i sitt bidrag till festskriften, i de där ungdomsdagarna känner sig en författare upplyftad till den högsta av alla himlar, om så mycket som en rad av honom kommer ut på trycket. Och det är också fördens skull vi här skola som ett apropå till festskriften erinra om dessa Idundebuter.

Hur Selma Lagerlöf upptäcktes genom Iduns första stora litterära pristävling, i vilken "Gösta Berlings saga" fick första pris, det är så allmänt känt, att vi inte här vilja uppehålla oss vid det. Det är den

romantiska historien om den unga lärarinnan, som läste upp sina romankapitel för små enkla kamrater i Landskrona, och som slutade med att läsa från Parnassen, i sällskap med muserna.

När den nämnda pristävlingen hade avgjorts, fanns det ännu en sedermera högt skattad författare, som med klappande hjärta och darrande händer läste tillkännagivandet: det var Henning Berger, som hade fått hedersomnämning för en novell han insänt anonymt. "Det föreföll mig otroligt — min skiss skulle tryckas", skriver han själv i "Innan vi började". — "Jag stod i Allmänna tidsningskontoret vid Gustaf Adolfs torg den dag, den var tryckt. Jag stod där en timme och läste om och om igen min berättelse under mitt eget namn".

År 1898 upptäcktes genom Iduns litterära pristävling en annan författarinna: Annie Quiding, sedermera Annie Åkerhielm, som fick första pris för sin roman Videhus. Den unga Malmödamen bekände vid det tillfället, att hon aldrig skulle ha vågat sig fram med vad hon skrivit endast för sitt nöjes skull, om hon inte lockats av pristävlingen med dess tillfälle till anonymitet. Nu fick hon 2,000 kr. i pris — och började strax på en ny roman.

Två andra av bidragsgivarna, Ludvig Nordström och Anna Lenah Elgström, debuterade mera anspråkslöst med kortare noveller i Idun, hr Nordström 1906 och fru Elgström 1909. Ja, Iduns grundläggare och dåvarande utgivare Frithiof Hellberg var t. o. m. Nordströms förste förläggare, i det han

inköpte diktsamlingen "Kains land", som senare utkom hos Fritze. Anna Lenah Elgströms debutnovell hette "Nätternas brev", och hon berättar själv, att den skaffade henne en sådan bunke anonyma brev, att hon nästan aldrig senare fått så många på en gång. Novellen berättade om en ensam kvinnas smärta och längtan; många av läsarna trodde, att den var en självbekännelse, och där var till och med en som — friade. Det kan man kalla ett gott omen för en debuterande författarinna.

Johan Nordling debuterade visserligen inte i Idun — eftersom Idun inte själv hunnit debutera, när han först framträdde — men de bästa av sina tidigare saker offentliggjorde han i tidskriften, där han var redaktionssekreterare från dess första år.

Elin Wägner berättar i festskriften på tal om barnaåren, att "denna lilla envisa fluga: att skriva, blev — — barnets tysta stolthet och uppenbara skam för världen". "Vad det skämtades med denna egenhet hos barnet — — så fick det en rädsla, en bundenhet inför människor och ting så stor, att hela livet gått åt till dess övervinande".

Man förstår detta och andra tillstånd, hon skildrar, när man nu läser om igen de förstlingsnoveller hon sände in till Idun från sin anonymitet i Hälsingborg. När novellerna trycktes år 1905—06, hade till en början ingen på redaktionen en aning om vem pseudonymen "The laughing water" var. Men ett år senare satt hon som redaktionssekreterare i Idun, och det var som sådan hon skrev de arbeten, som snart nog gjorde henne berömd.

JULIEN LEMORDANT — ETT TRAGISKT KONSTNÄRSÖDE

JULIEN LEMORDANT ÄR ETT namn, som i Frankrike och långt utöver dess gränser framkallar föreställningen om en stor artist, som ett tragiskt öde stäckt i blomman av hans konstnärskap. Ursprungligen en fattig fiskarson från hamnstaden Saint Malo i Bretagne studerade Lemordant målarkonsten dels i Paris dels och mest i sin födelseprovins. Han utställde första gången i den mera konservativa Salongen vid Champs Elysés, senare då hans konst mognat, på den radikala Höstsalongen. Sin stora bragd utförde han emellertid i Quimper i Bretagne. Ägaren av det gamla Hotel de l'Epée i denna stad beställde nämligen en väggmålning till sin praktfulla matsal, ett rum som är tjugotvå meter långt och har plats för några hundra gäster. Efter två års strängt arbete var verket fullbordat, fyra fresker med motiv från fiskarnas strävsamma liv vid Bretagnes kust; Stormen, Havet, Les Goémons, Hamnen. Man ser där himlen, sopad av moln, de väderbitna fiskarna återvända från fisket eller från kyrkan, männen i sjöstövlar över knäna, kvinnorna i sina färgrika dräkter och egendomliga huvudbonader, de bruna klipporna och sandstränderna, båtarna med de röda seglen ute på oceanen, de sugande dyningarna, granitpiren, där båtarna förtöjas, hela den under-

Julien Lemordant, den blinde franske målaren, bland sina verk.

bara trakt kring Penmarch, där Lemordant lokaliserat sin konst.

Lemordants nästa stora dekorativa verk var en takmålning i staden Rennes teater. Han har kallat den Dansen och framställt en skara Bigoudis och Bigoudènes, fiskartyper från Bretagne, i hängdagsstass dansande en gavott, full av animaliskt liv, så fantastisk och munter, att franska konstkritici kallat den en värdig fortsättning på Watteau. Dessutom har Lemordant visat sitt konstnärliga mästarekap i en rad oljemålningar, akvareller och teckningar, alla med motiv från hans älskade Bretagne.

Då kriget utbröt, blev Lemordant soldat. Han blev sårad i Marneslaget, och som han vägrade lämna fronten, deltog han i stormningen av de tyska skyttegravarna i Arras. En tysk kula sårade honom svårt i pannan, fem dagar och fem nätter låg han hjälplös på slagfältet, och när han åter vaknade till sans, var han blind. Då Lemordant hädanefter är ur stånd att själv skapa sköna ting, ägnar han nu sitt liv åt att inspirera andra till konstnärligt skapande. För två år sedan gjorde han en turné till Amerika, där han i New-York och flera andra städer föreläste om fransk målning samtidigt som det hölls en utställning av hans egna arbeten.

LANDET SOM EJ VET VART DET HÖR

Boleslaw den kyskes torn vid gränsen mellan Oberschlesien och ryska Polen.

En tysk idyll: ett småbrukarhem i Oberschlesien.

Så här ser en gata i polska Oberschlesien ut!

En polsk tungomålstalare, som botar sjuka genom handpåläggning, läser böner på en gata i Oberschlesien.

»Ån är Polen ej förlorat!» — tyckas dessa grinvargar mena.

Polska skönheter i nationaldräkt

Foto Otto Häckel.

Den polska idyllen är mer skamfilad än den tyska.

OBERSCHLESIEIN ÄR EN AV DESSA landsdelar, där man efter fredsslutet och alltjämt bokstavligen talat svävar på målet: skall det slutligen bli det tyska eller det polska? det är nu efter folkomröstningen den stora frågan i de tusentals små byarna och städerna. Och inte bara där: hela Tyskland undrar med spänning, om den rika provinsen med dess kolgruvor — en förutsättning för tysk industri — skall ryckas från moderlandet, och runt om i tyska städer demonstreras nu under standaret: "Oberschlesien, bleib dem deutschen Vaterlande treu!"

Våra bilder ge en föreställning om både det tyska och polska inslaget i denna landsdel med dess typiskt mellaneuropeiska natur.

K V Ä L L A R P Å P A R K E T T

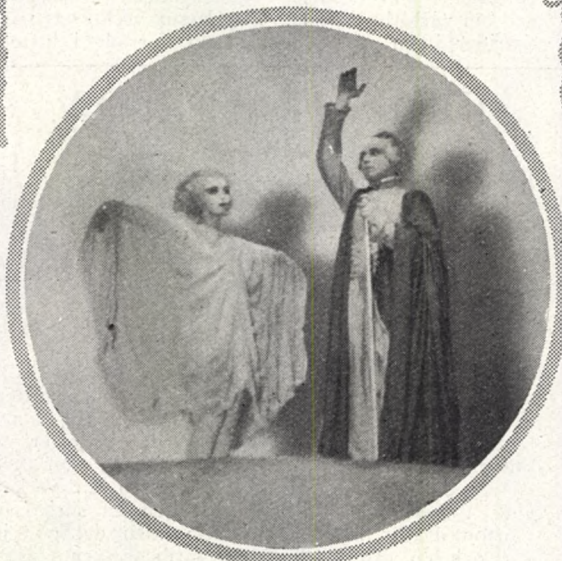
Gustaf Molander som Prospero i Shaksperes »Stormen» på Dramatiska teatern.

Fr. v. till h.: Carl Browallius (som gyckelmakare), Axel Högel (som drucken munkänk) och Ivar Nilsson (som Caliban.)

Jessie Wessel som Miranda.

Prospero och Ariel: Gustaf Molander och Inga Tidblad.

Naima Wifstrand som skeppsgosse i »Surcouf» på Oscarsteatern.

Axel Ringvall i »Surcouf».

Ivar Kåge som Ferdinand.

Caliban och hans stallbröder.

»VILL EN VANLIG MÄNNISKA MOTTAGA det lärorika intrycket av sin egen litenhet och det upplyftande av ett sant genis omätbara storhet, då skall hon fördjupa sig i detta Shaksperes sista mästerverk. Och som en följd av studiet kommer hon ofelbart att kasta sig på knä i beundran.»

Så ungefär uttalar sig George Brandes om »Stormen», och uppförandet av skådespelet på Dramatiska teatern har också blivit en poesimättad scenbild av sällsynt skönhet. Prospero och Miranda — övermänniskan och den oskärade jungfruligheten, visheten och oskulden i deras högsta inkarnationer, när ha ädlare gestalter formats av en skalds fantasi! Den genialiska sammanflätningen av saga och verklighet, som Shakspeare tillämpade redan i Midsommarnattsdrömmar, har här nått en mera fördjupad form genom själva idéinnehållets höghet. Luftanden Ariel, betvingad av Prosperos makt, symboliserar människans förmåga att behärska naturkrafterna till mänsklighetens bästa. Shakspeare har här i skaldisk form föregripit den nutida världsutvecklingen.

Utförandet på Dramatiska teatern förtjänar de vackraste lovord. Herr Gustaf Molander ger i ge-

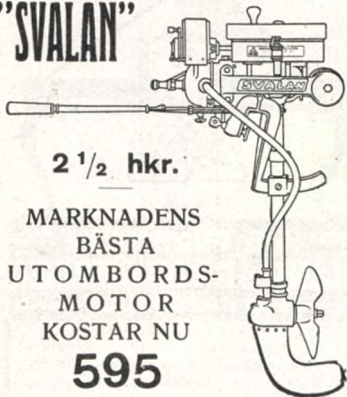
- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

"SVALAN"

2 1/2 hkr.

MARKNADENS
BÄSTA
UTOMBORDS-
MOTOR
KOSTAR NU
595
KRONOR.

NYA

LUTH & ROSÉNS EL. A.-B.

Utombordsmotoravd.
STOCKHOLM 4.

Ni kan med lätthet förtjäna

Kr. 150:—
och mera pr månad

genom att sticka på
vår automatiska stick-
maskin VICTORIA.
VI GARANTERA
EDER en fast och
regelbunden inkomst.
Begär villkor o. prosp
med utförl. upplysning-
ar, som sändes gratis.
HEMSTICKNINGSA.-B.
VICTORIA
Avd. E 4 STHLM

AXA
HAVRE - GRYN
- MJÖL
- MUST

Köp originalpaketer
så vet du vad du får.

Den som börjat äta AXA
föredrager sedan detta
för dess fina delikata
arom, lättkokthet och
hygieniska förpackning

Genom en annons uti
Nya Wermlands-Tidningen,
som är Värmlands äldsta och enda dagliga
tidning, träf- **10,000** hem i länet
far Ni över och stiftet.

Huvudkontor: Karlstad.

BEGÄR VÅR KATALOG N:13!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

FORORDAS AV LÄKARE

☉ Vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet. ☉

SÄLJES ENDAST I APOTEK

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

i hushållet, och att man även i en del lanthem slutat upp att baka, åtminstone hårt bröd. Detta är ju ej det minsta underligt, ty numera äro både arbetskraft och bränsle så dyra, att det mången gång ställer sig mera ekonomiskt att köpa brödet. Åtminstone blir det ofta nog ingen större besparing att baka själv, och varför skulle man då göra sig det besväret för rakt ingen nytta. På det sättet resonnera de flesta, och det är ju ganska naturligt. Så finns det ännu ett par orsaker, varför folk köper bröd i stället för att själv baka det. För det första får man det köpta brödet färskt för varje dag, och många bortskämda stadsbor gilla absolut intet annat än färskt bröd, och för det andra kan man genom att köpa brödet få bra mycket mera omväxling i sorterna, och det är givetvis en stor fördel, ty man tröttnar verkligen snart på en och samma brödsort. Det är så tungt och kompakt, säga de, och vad då speciellt de franska bröden angår, så kan man aldrig få sådana lika goda bakade hemma. — Om vi då skulle svara på den sista anmärkningen först, så är det bäst att med detsamma säga ifrån, att riktigt goda franska bröd kunna vi verkligen inte baka själv. Önska vi sådana, böra vi allt köpa dem, ty aldrig få vi hemma i ugnen bröden så lätta och fina, och med den på samma gång knapriga och tunna skorpan, som bagarbröden ha. De fordra den hastiga uppjäsningen över ånga, och de stora ugnarna med den starka, jämna värmen, för att bli så, som de böra vara. — Vad däremot den första anmärkningen angår, så borde den vara obefogad. Visserligen får det hembakta brödet en annan konsistens än bagarbrödet, då det ej alls är så hårt uppjäst. Därför är det visserligen tätare, men också inte så smaklöst och torrt; dock behöver och bör det inte vara tungt. Ett tungt bröd är givet illa bakat eller illa gräddat, med ett ord, det är något fel vid dess beredning, ifall man inte kan skjuta skulden på någon av ingredienserna, t. ex. dåligt mjöl eller dålig jäst. Men i de alla flesta fall ligger nog felet i själva gräddningen, och orsaken därtill är, att så få människor verkligen kunna konsten att baka. Ty det är en konst, det kan inte hjälpas. Det går inte an att bara röra ihop en deg hur som helst, och sen vänta att få ett gott resultat. För att få ett gott bröd fordras både arbete och omtanke, och vill man inte kosta på det, är det inte värt att kosta på något annat heller på brödet. Då lönar det sig bättre att gå ut och köpa det i närmaste bagarbod.

I allmänhet går det ganska bra att reda sig med vetbrödet, åtminstone, om man inte har alltför mycket gott i det, men ju grövre brödet är, desto mera arbete fordras det, för att det skall bli lyckat. Vi ha väl ännu i friskt minne kristiden och det förskräckliga bröd, som då såg dagen. Rättvisligen måste förstas erkännas, att den gången berodde det ofta på mjölet, att resultatet blev så dåligt. Men i hur många hem fann man ej, att brödet i alla fall efter hand blev bättre, bara man kom underfund med, hur man skulle bära sig åt vid själva beredningen. — Här nedan vill jag i största korthet gå igenom en del regler och råd i och för brödbakning, vilka kanske kunna vara någon till nytta.

Först och främst bör man ha gott material. Man vinner på att begagna det bästa slaget mjöl, ty det sväller mera, och därför går det mindre åt, och dessutom blir brödet naturligtvis bättre. — I god tid bör det tas in i köket, så att det inte är alltför kallt, när degen skall sättas till, ty då försenas jäsningsen i hög grad. Det bör alltid före användningen siktas, både för att avlägsna skräp, som möjligen kan finnas i det, och för att få det lätt och poröst. Samtidigt tillsättes salt, vilket man bör ha i allt bröd, då det annars får en tråkig, fadd smak. — Degspadet kan vara antingen kallt eller varmt, det beror helt och hållet på omständigheterna. I det senare fallet får det dock inte vara mer än ljumt, ty är degspadet för hett, förstöres ju jästen. — Jästen skall vara god, annars jäser brödet dåligt, och kan dessutom få en obehaglig bismak. Den röres ut, antingen i en del av degspadet eller också i litet socker. Att lösa upp jästen i salt, är i själva verket mycket olämpligt, då saltet ej har något gynnsamt inflytande på jästen. — Vilket fett man än använder till degen, är det bäst att röra det vitt och pösigt, då brödet blir lättare. I annat fall kan man ju också skira det, men man får då se till, att det ej är för hett, när det blandas ned. — Användes socker, blandas det tillsammans med fett eller sättes till direkt. Sötar man brödet med sirup, bör denna först kokas, ty brödet spricker annars gärna. Även sirupen bör naturligtvis vara väl avsvalnad innan den blandas i degen. Skall man ha kryddor i brödet, stötas dessa fint, och vill man vara riktigt noga, siktar man dem t. o. m.

När mjölet är i ordning, nedblandas degspadet litet i sänder, så tillsättes jästen, och degen slås med degspade blank och tills det bildas blåsor i den. Degen bör första gången ej göras alltför lös, ty det är bra att ej behöva sätta till för mycket mjöl de sista gångerna, den arbetas om. För hård får degen inte heller vara, inte så, att den kan arbetas på bordet, ty då dröjer det för länge, innan den kommer i jäsnings. När degen är tillräckligt slagen, skrapas den ifrån trågets kanter;

Överraskande
resultat
nås alltid med
GAHNS
TVÅLAR

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Vad skall jag i dag bjuda mina vänner på?

Detta en husmors största bekymmer är nu löst på ett mycket enkelt och billigt sätt. Edra vänner komma oförmodat på visit, och Ni har inte vin eller bakverk eller grädde, kanske inte ens kaffe eller té hemma. Ställningen är ändå icke förtvivlad, ty i isskåpet har Ni **Pommac**, den härliga champagnedrycken, eller **Guldus**, den goda, skummande gulddrycken. Dessa med eller utan konfekt eller bakelser äro charmanta visitdrycker. Hav dem därför alltid hemma. De finnas nu att köpa överallt.

Njutningens högsta Välbehag

kan beredas kroppen i allra största måtto genom ett med fin förstälse tillrett och med "4711" tillsatt bad. Badrummets fuktiga, behagliga värme måste vara bemängd med "4711:s" fina doft. Den väl frotterade kroppen, lätt hemfallen åt en svag dåsig het, vilken även kan meddela sig till nervs och känslövrlden, blir härligt uppfriskad och upplivad genom en avrivning med "4711".

Försäljes överallt. Firman grundad 1792.

4711 Eau de Cologne

4711 Eau de Cologne I bad- eller tvättvatten **BADSALT** välgörande för huden

4711 Eau de Cologne Mild, uppfriskande som **TVAL** **4711 Eau de Cologne**

PELLERINS

Växtmargarin "Extra Växt"
Gräddmargarin "Högsta märket"

hävda alltjämt sitt anseende som marknadens förnämsta margarinfabrikat.

Kgl. Hovleverantör.

Efter

Tvätt och diskning

böra händerna väl ingnidas med oxygenolfabrikens

Amarant-Cold-Cream

Bibehåller huden mjuk och smidig. Innehåller fettämnen, som upptagas av huden, vilka ämnen fullständigt saknas i s. k. fettfria cremer, som härvidlag äro utan någon verkan.

den mjölas ovanpå, och en bakduk lägges över. Tråget ställes så på varmt ställe, och degen får jäsa till sin dubbla storlek. Man sätter då till godsakerna jämte litet mera mjöl, och degen arbetas i tråget med spaden, tills den är tämligen fast. Den tas då upp på bordet och knådas, tills den fullkomligt släpper både händerna och bakskivan. Under tiden tillsättes endast litet mjöl i sänder. Bara så mycket, att degen inte fastnar vid bordet, ty i annat fall inarbetar man för mycket mjöl i den. Degen lägges så åter ned i tråget och får för andra gången jäsa till sin dubbla storlek. För tredje gången arbetas nu degen, och knappt något mera mjöl bör då behövas sättas till. När den känns smidig, slås den upp till de bröd, man önskar. Dessa läggas på plåtar och få jäsa på varmt ställe. — De penslas över, innan de sättas in i ugnen, och gräddas, tills de känns lätta. Tyngre bröd som rågröd av olika sorter, provas med en vispsticka, om de äro färdiga, men vanligt vetebröd bör man efter endast ringa övning kunna, genom att väga det i handen, bedöma, om det är gräddat eller ej. — När brödet är färdigt, lägges det på ett brödgaller eller på en filt, och en bakduk bredes över. Här får det ligga kvar, tills det är fullkomligt kallt, då det kan läggas in.

Många tycka, att det är besvärligt med alla dessa omarbetningar av degen, men det är just genom det myckna arbetet som man vinner goda resultat. Ju mer en deg arbetas, desto bättre blir brödet, och arbetar man degen färre gånger, måste man i stället arbeta det desto längre tid för var gång, om man vill ha brödet förstklassigt. — Som redan förut nämnts, är arbetet särskilt viktigt för rågrödet. Ett illa arbetat rågröd blir alldeles giftigt och fult, när det kommer in i ugnen, även om det ser högt och vackert ut dessförinnan. — Men man skall också knåda degen raskt och med kraft. Står man och slår den helt sakta och varligt, eller arbetas den helt försiktigt med händerna, blir degen kall, innan den är färdig, och då försenas jäsningsen till men för brödet. — Ibland sätter man till alla ingredienserna på en gång, men genom det får man åtminstone inte brödet fortare färdigt. Degen blir så mycket tyngre med alla godsakerna i, och det tar så mycket längre tid, innan den kommer i jäsningsen, att man gott hunnit arbeta om degen en gång under den tiden. Sätter man till sockret från början, jäser också en stor del av det bort, så att brödet blir mindre sött. — Ju mera godsaker man har i bröd, desto svårare är det, att få det lätt och poröst. Särskilt gör sirup degen tung, så att för mycket av det, bör man ej sätta till i en deg. — Förr i världen användes mycket litet jäst i brödet, men nu finns det många, som gå till motsatt ytterlighet. Om man tar för mycket jäst, blir brödet visserligen lätt, men på samma gång torrt och smaklöst, och dessutom håller det sig ej länge. — Till en liter vetebröd beräknas 50—60 gr. jäst, till lika mycket rågröd 60—75 gr., då det är mycket mera tungjäst. — Har man dålig jäst, eller om man skall sätta till en stor, tung rågrödsdeg, kan man på gammaldags sätt "göra upp" jästen. Den blandas då ut med litet ljum mjölk, och så mycket vetemjöl tillsättes, att man får en lös deg. Denna ställes på en varm plats, och efter en kort stund har hela degen råkat i häftig jäsningsen. När den nu sättes till rågröden, dröjer det ej länge, förrän även den jäser upp. — Man skall jäsa en vete- och en rågdeg på olika sätt, på grund av deras olika lättjästhet. En veteveg kan få jäsa upp hastigt, utan att den förlorar på det. En rågdeg däremot bör jäsa långsamt, annars blir brödet ej vackert. Detsamma gäller om degarna, när de äro utbakade, och bröden äro satta på plåtar. — Ett vetebröd bör också vara mycket mer uppjäst, när det sättes in i ugnen, än vad ett rågröd får vara. Är rågrödet för mycket jäst, sjunker det ihop och blir platt vid gräddningen. — Värmen i ugnen skall också vara olika för olika slags bröd. Vetebröd, som är mera lättgräddat, måste ha starkare värme, än vad rågrödet fordrar. — Bullar och kringlor ta cirka 10 minuter, flåtor och dyliga bröd 20—25 minuter i ugnen. Råglimpor däremot, vilka ej tåla så stark värme, bli ej färdiga på mindre än 40—50 minuter, minuter, och mången gång dra de än längre tid. — Finare vetebröd bestrykes, innan de gräddas, med uppvispat ägg. Vill man ej kosta på det, penslas det med vatten, först 2 gånger medan brödet står i ugnen, och så en gång, sedan det tagits ut. Rågröd penslas med vatten, sirapsvatten, kaffe, m. m.

Vissa slags formbröd arbetas endast en gång, innan de läggas i formarna, men förrätt få dem lyckade, måste man arbeta dem så mycket längre denna enda gång. Vanligen behöva de knådas i 20—30 minuter för att bli lyckade. — Skall man lära någon, som är fullkomligt ovan, och på vars eget omdöme man ej kan lita, att baka, är det bäst, att på detta sätt bestämma, att degen skall arbetas vissa minuter. Så kan man t. ex. säga, att en liter vetebröd bör första gången arbetas 10 minuter, andra gången 15 minuter och tredje gången 5 minuter. Det blir tillsammans 30 minuter, och en halvtimmes ordentligt arbete bör kunna räcka för en så liten veteveg. En rågrödsdeg bör man däremot beräkna minst en 10—15 minuters längre arbete på, för att den skall bli lyckad.

Vill man endast lägga ned litet intresse på bak-

GUMMANS Tvättpulver

- de ä' ändå de bästa.

A.B. FÖRENADE PIANO & ORGELFABRIKER GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

FERNQVISTS KAPPAFFÄR
33 DROTTNINGGATAN 33
KAPPOR, DRÄKTER och KJOLAR
BESTÄLLNINGSSKRÄDDERI
MED GARANTI FÖR VÄLSITNING

MODERATA PRISER

DET BÄSTA ÄR ÄNDÅ

Petris

Ängpreparerade

Havremjöl

ty samtidigt med att det fyller alla hygieniska krav är det läckert och lättillagat. Prova även andra havremjölssorter och välj sedan det bästa! Petris Ängpreparerade Havremjöl tillverkas endast av A. Wilh. Petris Grynfabriks A.-B., Kungl. Hovleverantör, Hvetlanda, och finnes till salu i alla välförsedda specialaffärer. Säljes såväl i fabriken originalkartonger som i lös vikt. Endast det bästa är gott nog för det svenska folket!

Ferrin

Bästa Järnmedel,
utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålles å alla apotek.

AMATÖRKAMEROR

Fredsutförande. Olika världs-fabrikat
MATERIAL OCH TILLBEHÖR
för fack- & amatörfotografer.
AKTIEBOLAGET ARTO,
Malmö.
SÖDRA FÖRSTADSGATAN 2.
Rikst. 52 76 och 56 22.
Illustrerad katalog kostnadsfritt.

BRODYR
OCH
SPETSAR
I RIKT URVAL
LINNE-AVD. ITR.

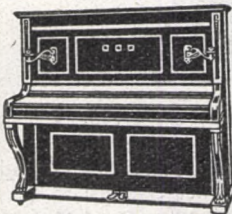
VÄRMELEDNINGSSPISEN
WOCO
PATENT

SUPPLEMENT-
PANNAN FÖR
UPPVÄRMNING
AV STORRE
LÄGENHETER
KOKSPIS MED VÄR-
MELEDNINGSPANNA
FÖR UPPVÄRMNING
AV MINDRE LÄGEN-
HETER
WERNER & C. BORÅS
Uppvärmning av 2, 4 & 6 rum och
kök gratis, vid elning för kö-
ning och belysning, om man insett
värmeledningsspisen WOCO.
Begär katalog och offert.

NISSENS
äkta
Bröst-
karameller
mot
hosta o. heshet

SOLIDA - STILENLIGA
TRÄDGÅRDSMÖBLER
ytterst billigt från
RÖNNEÅDALENS AKTIEBOLAG
BILLINGE - Tel. 38

PIANINON

av förnämsta fabrikat
å lager från
flera kungl.
hovleverantör-
mor. Moderna stilar,
olika träslag. Goda
av betaln. villkor. Ra-
battvid kontant köp.

Tillskriv oss genast om Ni är spekulant.
A.-B. Fogelqvists Musikhandel
Tel. 691. Norrköping. Tel. 691.

ningen, skall man finna, att det lönar sig. Det vällyckade hembakade brödet blir både mer välsmakande och drygare, än vad det köpta är, och passar man bara på och använder sig av spisvärmen till långkok, samma dag som man har bak, behöver det inte heller bli någon ödsling med det dyrbara bränslet.
K. n.

Svar till mångårig prenumerant.

I "Växtfärgning" av Gerda Ekenman finns flera beskrivningar på, hur man skall färga bomullsgarn. — Här nedan lämnas också en beskrivning på färgning av bomull eller linne.

425 gr. garn kokas en timme i 7 gr. spansk gröna med så mycket vatten, att det står väl över, varefter garnet upptages och får svalna. 215 gr. bressilja kokas en timme i annat vatten. Därefter silas stickorna ifrån, och garnet kokas en timme i avkoket. Det tages så upp, och i lagen slås 1 1/3 lit. gammal urin och 1 1/3 lit. kallgjord lut. Härmed låter man lagen fräsa upp, och sedan lägges garnet i och får ligga kvar tills allt svalnat. — Vill man ha garnet gråblått, tages mindre bressilja eller en del ojäst (färsk) urin. Med enbart färsk urin, blir garnet grått.

Att lämna uppgift på, hur trasor skola ordnas i en matta, är svårt, då man varken vet färgerna i rummet, där den skall ligga, eller färgen på själva trasorna.
S. B.

"Idunvän" undrar, hur vanliga bruna handskar skola tvättas. Det är ju litet svårt att avgöra, vad slags handskar, det är fråga om, men naturligtvis är det bäst, att tvätta dem med bensin. — Man lägger handskarna i en liten porslinsask, som är försedd med lock. (En "tandborstask", sådan som förr alltid hörde till alla tvättseviser, duger bra.) Så pass mycket bensin, att handskarna äro riktigt genomblöta, slås på, och locket lägges över. Så få handskarna stå i flera timmar. Sedan tas de upp och gnidas med en mjuk lapp tills alla fläckar äro försvunna. Handskarna hängas sedan på luftigt ställe, så att bensinluften fullkomligt dunstar bort.
K. n.

M. B. vill veta, hur man skall kunna förvara björksav frisk. Jag har själv frågat många om det sättet, ifall det finnes något sätt att konservera den, men har alltid fått till svar, att det enda man kan göra, är att förvara den på så kallt ställe som möjligt, för att den inte skall surna. Något annat sätt lär inte finnas.
K. n.

Svar till "villrådig".

Vardagsrummet i er sommarstuga bör ni tapetsera med en enfärgad grå tapet eller stryka med grå limfärg, om ni har tavlor på väggarna. I annat fall blir en vit tapet med något blommitiv i blekblått vackert. Stolarna, bokhyllan och skåpet bör ni givet måla vita. Stolarna bör klädas med rödgult tyg så lika soffans överdrag som möjligt, åtminstone vad färgen beträffar. Skulle mönstret ej vara lika, gör det ingenting. Skriv efter prover från något hemslojds magasin, t. ex. i Stockholm, Linköping eller Malmö. Gardinerna bör vara vita, luftiga och lätta, t. ex. av vit voile eller glest linne med hålsömmad fäll.

Svar till "prenumerant av Idun sen 1890".

Uppritning av mönster på boj tillgår på följande sätt: Stick upp mönstrets konturer med en knappål, så att alla linjer bli perforerade. Överför mönstret på bojen med talk genom att med en mjuk tyglapp gnida talken över de stuckna linjerna. Pappersmönstret lyftes av, och de genom talken markerade linjerna ritas med vit oljefärg, "Kremserweiss" (finnes i varje färghandel i små tuber) utörd med terpentin. Vid ritningen användes en vanlig, spetsig bläckpenna.

Bland D. M. C:s mönsterböcker finnes även en om makraméknytning. Kan ni ej få den i närmaste bokhandel, bör ni rekvirera den från Fritzes Hovbokhandel, Stockholm.

Till makramégarn lämpar sig antingen 3-trådigt linnegarn, som finnes i grått, vitt och écou à 3 kr. härovan eller D. M. C., bordonnet spécial n:r 3, bomullsgarn i vitt och écou à 60 öre per nystan. Finnes i varje väl sorterad handarbetsaffär.

Prenumerant sen 1919 frågar

1) Hur man skall utrota mask, som angripit ek-möbler. Bästa sättet är att skaffa en s. k. morfinspruta samt av karbol och vatten laga till en stark lösning. Härav sprutar man sedan in i alla maskhål. Detta är ett långsamt och tålamsodprövande arbete, men masken dödas härigenom fullständigt.

2) Hur man bäst och billigast förfärdigar en koklåda. Man tar en 25 kg. margarinlåda, sätter fast locket vid lådan med starka gängjärn och stänger det med en hake. Av tidningspapper klippas remsor som äro lika höga som lådans insida. Ungefär 15—20 lager sådana remsor fästas med nubbe vid sidorna, varvid man bör iakttaga, att skarvarna ej komma mitt för varandra. I botten lägges ett 5 cm. lager tidningar. På locket insida fästes likaså 15—20 varv tidningspapper, som dock ej får gå alldeles ut i kanten utan så, att locket tätt sluter till. Av mörkt bomullstyg sys 4 kuddvar, 2 större att läggas ute efter långsidorna och 2 mindre till kortsidorna. Dessa fyllas med smala remsor av tidningspapper. I denna låda rymmas 2 kastruller, som naturligtvis omlindas med papper innan de sättes ned. I kuddarna kan även fyllas hö, men detta får lätt unken lukt.

F. Paulis Azymol- STIMULUS

Ger friskt och kraftigt hår åt
ung och gammal. Vårda bar-
nens hår, tillförsäkra dem kraf-
tig hårväxt för livstid!

I flaskor "med fett" och "utan fett".

Undersök noga varje skokrämsort, jämför den med VIKING, välj därefter den bästa. Jämför Vikingkrämens djupa, smetfria glans med andra sorters matta, klibbiga; iakttag uppmärksamt de olika sorternas inflytande på lädret, hela skalan ned, från den naturliga smidighet och elasticitet, som Vikingkrämen förlänar lädret, till den hårda, spröda, sönderspruckna ruin av läder, som de sämre fabrikanterna lämna. Välj därefter.

Industri-Aktiebolaget VIKING, Örebro
Kungl. Hovleverantör

Säljes
överallt
i
askar
à
65 öre

Säljes
överallt
i
askar
à
65 öre

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL FÖRNÄMSTA I SVERIGE

HASTIGT och Effektivt

SÖDERGREN'S SJÄLVSTÄNDIGA TVÄTTMEDEL

REFLEX

NUTIDENS FÖRNÄMSTA. UTAN KONKURRENS
REFLEX GÖR HELA ARBETET - REFLEX ARBETAR MEDAN NI VILAR.
SPARAR ARBETE - TID OCH PENGAR.

REFLEX

är en ny form av tvättmedel, som

blöter smutsen ur kläderna

utan borstning, skrubning, kokning, bykning och nötning och utan användande av såpa, tvål, lut eller klor. I Reflexlösningen ligger Edra kläder lika oskadade, som om de låge i rent, friskt vatten. REFLEX är fullständigt oskadligt för händerna. REFLEX giver Eder

bländande snövit, solblekt tvätt med ringa arbete

genom följande förfaringssätt:

Ni lägger kläderna, som först legat i kallt vatten, i blöt i hett vatten, tillsatt med REFLEX, låter det stå över natten. På morgonen sköljas de i varmt vatten. REFLEX har då uppmjukat och löst ut all smuts, så att den försvinner, härefter uppvärms kläderna till kokpunkten i en svag REFLEX-II-lösning. Kläderna äro nu rena utan skrubning och nötning, bländande vita, ALLA fläckar (utom rost-) försvinna.

REFLEX försäljes i alla välsorterade Färg-, Kemik- och Viktualieaffärer samt i A.-B. Tvålhusets butiker, STOCKHOLM och landsorten. Pris per paket 50 öre. A de platser vi icke äro representerade antagas ombud och återförsäljare. Fullständig broschyr avhandlande "REFLEX-metoden" sändes gratis och franko. Provpaket portofritt från:

Tillverkaren A.-B. SÖDERGREN, Söp- & Tvålfabrik, Sthlm. Allm. 49 41. Riks 101 46.

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela världen!

Chesebrough's Vaseline

och dess PREPARATER SÅSOM COLDCREM, PARFYMERAD VASELINE, KAMFER VASELINE-CREM, ISKAMFER och MÅNGA ANDRA.

Gör huden fin och mjuk

Bemärk Klöverblad-Varum.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

(Forts.)
N:r 36. Finns något att göra mot ömhet i fötterna? — Lider periodvis av ryslig nervverk. Finns något radikalmedel däremot? Förtvivlad.
Ömhet i fötterna lindras för tillfället med att gnida dem med sprit (brännvin eller eau de cologne). Men viktigast är att dagligen tvätta dem i ljumt eller varmt vatten och att aldrig ha för trånga skodon. — Beträffande er andra fråga bör ni vända er till en läkare.
N:r 37. 1) Vore tacksam få reda på något ofarligt medel mot mycket besvärande armsvett. — 2) Huru avlägsnas misspydande hårväxt på armarna?
Frågvis 20-åring.

1) Tvätta armhålorna minst två gånger om dagen med ljumt vatten tillsatt med alun och pudra efteråt med pulvriserad violrot. Byt ofta närmaste underplagget.
2) Se sv. på fr. 25 i n:r 11.
N:r 38. Jag är endast något över 30 år, men allaredan har jag börjat bli gråhårig. Mitt hår är i sig självt mörkbrunt, men här och var upptäcker jag allt som oftast gråa hårstrån. Skulle ni möjligen veta något medel att förebygga detta. Jag vill ej använda något slag av hårfärgningsmedel. Tacksam för svar är "Bekymrad 32-åring."
Massera hårbotten grundligt varje morgon eller om ni hellre vill på aftonen. Utför massagen så, att ni känner skalpen röra sig under fingrarna. Där skalpen kännes hård och orörlig masseras mer. Den måste vara rörlig för att den behövliga näringen skall kunna tillföras hårrötterna. Sköt för övrigt ert hår såsom beskrives i sv. på fr. 5 i n:r 3. Svavelpomadan efter tvättningen bidrager också till att motarbeta härets grånande.

N:r 39. Mitt hår, som förr haft en vacker kopparfärg, har under de senare åren börjat starkt gråna. Jag har försökt ett par medel, i vilkas bruksanvisning påstås att medlen i fråga på kort tid skulle återgiva håret dess ursprungliga färg, att de icke innehölle färgämnen o. s. v. Trots dessa mycket braskande annonser, har mitt hår fått en mörk och ojämn ton, i vilken de vita håren lya i oförminskad klarhet. Har någon gång läst om ett färgämne: henna, som skulle giva en rödbrun färg åt håret. Skulle Fru Skönhetsdoktorn godhetsfullt vilja upplysa om var detta kan anskaffas (i min stad finnes det ej) samt hur man bör förfara med detsamma.

40-åring.
Henna förekommer ej i den svenska farmakopén, så det lönar ej att ingå på beskrivning av förfaringssättet därmed. För att åstadkomma en kopparröd hårfärg måste man tillgripa sådana färgmedel, som i längden fördärva håret, och det är inte tillrådligt. Men om ni sköter ert hår med massage, så som föreskrives i svaret på föregående fråga får ni nog igen er naturliga hårfärg och de gråa håren minskas efter trägen behandling. Vill ni färga ert hår brunt är valnötsdekokt ett oskadligt medel. (Se nedan). Vid färgning av håret måste detta först vara nytvättat och befriat från allt fett, annars fäster ej färgen. När håret sedan torkat kan man ingnida litet pomada i hårbotten.
N:r 40. Vore tacksam erhålla upplysning om vilken hudcrème som anses vara bäst för massage om aftonen, citronhudcrème La Mascotte eller Oatine. Vilken av dem anses bäst samt även ypperlig för hyn i längden? Är så

Sedan i marknaden utkommit

Melange

smörblandat margarin

bör varje husmoder undersöka i vilken grad hon med denna utsökta kvalitet kan replacera det dyra smöret. En alltigenom delikat vara som är för god för slitna reklamfraser.

Fås hos de förnämsta handlande.

Tillverkare:
A.-B. AGRA MARGARINFABRIK - STHLM

"THERMA" elektriska värmvattenapparater.

Oumbärliga i kök, toaletttrum etc.

Kunna erhållas genom alla elektriska installationsfirmor.
K. DAHL & C:O
* AKTIEBOLAG *
STOCKHOLM
GÖTEBORG SUNDSVALL.

VINOLIA Pine Wafers (Tallbarrs-) SHAMPOO

Friskt som en fläkt från Barrskogen

AKTUELL NYHET!

E. N. Söderberg:
Den nya psalmboken

Pris 90 öre.

Psalmbokskommitténs sekreterare redogör i denna broschyr för de synpunkter, som varit ledande inom kommittén, och tecknar i några träffsäkra uttalanden frågans aktuella läge.

I alla boklädor.

DIAKONISTYRELSENS BOKFÖRLAG
STOCKHOLM.

Tvätta med

LANGE'S SÄPPULVER

SKYDDSMÄRKET

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads mål. Boutredningar och arvskiften. TESTAMENTEN

Advokattfirman
Andén & Staël von Holstein
Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.
Riks 7576, 24488. Allm. 18336.

Propra sängkläder för propra hem!

Använd Systemdramasser i Edra sängar! Mest praktiska, varaktiga och hygieniska överdramasser. Återförsäljare på alla större platser inom landet.
Obs. Skyddsmärket System.
Aktiebolaget Stockholms Vaddfabrik,
Liljeholmen, STOCKHOLM.
Rikst. 12 74, 20 60, 20 58. Sthlmstel. 31 76, 50 06.

Kungsörs

INKOKNING/APPARATER

Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer.
A.-B. Kungsörs Bleckkärlfabrik, Kungsör.
 Drottninggatan 20 Stockholm.

En skrivmaskin i Edert hem!

Hur ofta önskar Ni icke
 hava en skrivmaskin till
 hands i hemmet, på resor
 etc.? Denna önskan upp-
 fylls genom att Ni köper

CORONA

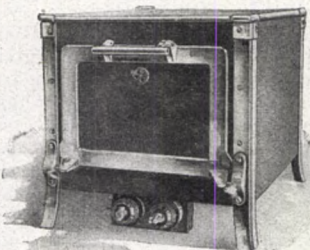
en fullständig skrivma-
 skin, som tar ytterst liten
 plats och väger endast 3
 kg. Elegant, tillförlitlig,
 hållbar, billig!

Begär prisuppgift!

A.-B. Maskinaffären Royal Standard

1 Malmstorgsgatan 1,
 STOCKHOLM.
 Allm. 27 65. Riks 92 08.

Främja Svenskt Arbete!

HELIOS ELEKTRISKA VÄRMEAPPARATER

God effekt.
 Liten strömåtgång.

Försäljas av alla elektriska firmor
 samt i vår

UTSTÄLLNING
 Regeringsg. 41 - Stockholm
 Rikstel. 54 90

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner

RADHES ANJOVIS
 i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Aptil-
 bitar, Vingasill, Rensad anjovis i dill,
 Skinn- och benfri ostronanjovis.
 Levereras i bleckkärl.
A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker
 GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

Husmödrar!
 Det är av alla största
 vikt, Ni alltid erhålla
 prima stark ättika till
 den mat, vartill ättika
 förekommer. Se därför
 noga efter Ni erhålla
WINBORGS
ÄTTIKSPRIT
 Till salu i varje spece-
 ri- och matvaruaffär
A.-B. TH. WINBORG & Co
 STOCKHOLM.

Det bör ej vara damerna obekant

att man med Gooda-
 Jästmjöl när det bästa
 resultatet vid småbak.
 Säljes i burkar à 25, 40
 och 75 öre.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & Co, Göteborg

Fiskebäckskil

RESTAURANT UTSIKTEN

REKOMMENDERAS

Pris 6 kr. pr dag.

Florodoljvälen
 Endast
 den!

PARFYMERI
FLORA
 GEFLE

rädd om de innehåller några gif-
 ter och dyl. Minhy är varken
 för fet eller för torr men jag
 tycker ändå jag borde använda
 någon hudcrème om aftonen.

- 2) Vilken toalettvål anses bäst?
- 3) Hur bör man sköta sina naglar för att de skola vara vackra.
- 4) Är det bra i längden använda litet borax och eau de cologne i tvättvatten? Är mandelkli bättre? Tacksam för svar är Rådsvill.

Det är nödvändigt att använda någon crème för huden om aftonen sedan ansiktet är grundligt tvättat i varmt vatten och tvål. De crèmes ni nämner äro alla bra, och citronhudcrème, åtminstone sådan man tillverkar själv enligt recept i sv. på fr. 8 i n:r 3, innehåller absolut inga skadliga ämnen.

- 2) Vid köp av toalettvål skall man undvika de billiga och de allt för starkt parfymerade. — 3) Naglarna böra noggsamt borstas vid tvättningen samt manicureras en gång i veckan. Före manicureringen hållas de en stund i ljumt tvålvatten, så att hudvecket kring nageln mjukas upp. Sedan kan man med lätthet skjuta ned det från nageln med en liten pinne av trä eller ben (finns i parfymhandeln) samt avlägsna eventuell orenlighet. Därefter vidta-
 ger poleringen med nagelpolityr.
- 4) Om vattnet är hårt brukar man tillsätta borax för att få det mjukare. Några droppar eau de cologne skadar ju ej heller, om man har lust att använda det. Mandelkli gör huden mjuk men är ej nödvändigt när ni låter tvättningen åtföljas av massage med hudcrème.

N:r 41. Om det finnes något medel mot mager hals vore under-
 tecknad oändligt tacksam att få veta detta. Är ledsen över att aldrig kunna använda urringad blus, då det är så djupa hål-
 lor att nyckelbenen stå höga, vilket verkar högst otrevligt. Vore massage lämplig? Kan Iduns vänliga Skönhetsdoktor ge mig ett gått råd. Tacksam är då

May-Britt.

Se sv. på fr. 24 i n:r II, och jag är säker på att efter trägen sådan gymnastik ni till sommaren utan obehag kan ha urringade blusar.

42. Vore innerligt tacksam om Fru Skönhetsdoktor ville ge mig råd mot följande: Har fått en liten röd fläck mitt emellan ögonen på näsroten. Den lyser så skarpt, så jag måste alltid pudra för att dämpa färgen något, annars ser det ut, som om där sutte en finne, vilken aldrig ville försvinna. Men denna fläck har ej uppkommit av någon dylik.

Stina.

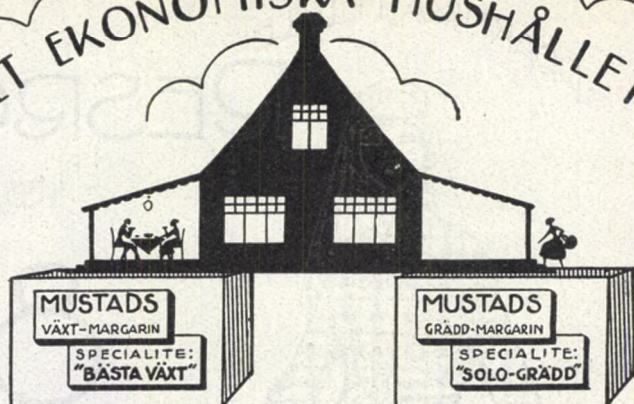
Försök med omslag med het mjölk. Doppa renad vadd i så het mjölk som ni kan tåla, lägg över fläcken, täck med vaxtaft och bind stadigt omkring och låt sitta på över natten. Hjälper ej detta efter någon tid så får ni vända er till en hudläkare.

N:r 43. Finns något effektivt ofarligt medel mot envisa fräknar. Vore i så fall tacksam för anvisning.
 Prenumerant.

Se sv. på fr. 27 i n:r II. — Ett annat medel för att undvika fräknar och som anbringas på huden till skydd för solen: Ichtyol 0,5 gr., gelanthi 50,0 gr.

Obs! Till tjänst för dem som frågat efter valnötsdekokt till hårfärgning får jag härmed upplysa att färdig sådan, vilken är tillverkad under kontroll av ex. apotekare, tillhandahållas av Fru Signe Hellström. Hänvändelse pr brev till Postfack 182, Stockholm 16 eller pr Allm. Tel. S. 70 07.
 Skönhetsdoktor.

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

Vid **Blodbrist** och
 allmän **Svaghet** är

IDOZAN

Mest effektiva järnmedicin.
5 gånger kraftigare
 än andra liknande preparat
Överraskande resultat.
 Förordas av många läkare.
 Fås på alla apotek.
 A.-B. FERROSAN, Malmö.

Använd SKODON av märkena

Ingeborg

och

Engelbrekt

— En charmant tvätt!

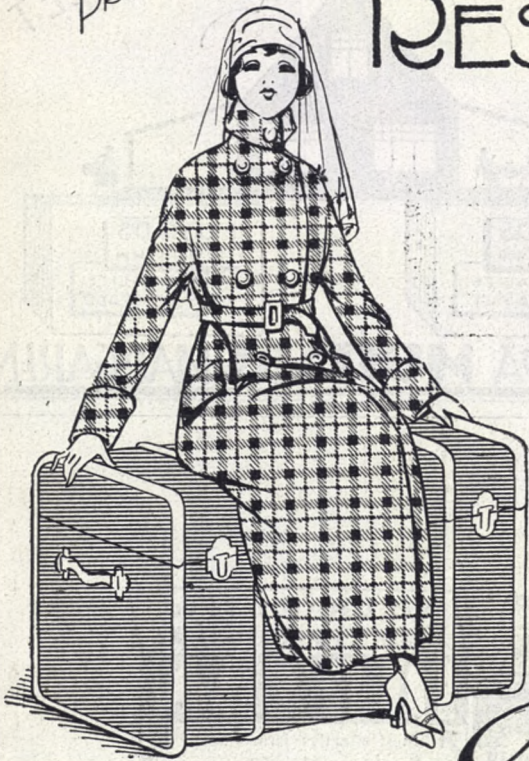
— Ja, tack vare LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL är hela vår tvätten redan överstod. Och resultatet är nu ett helt annat än förut — linne och gardiner, ylle och siden, allt har lyckats som aldrig förr. För att inte tala om, att tvätten gått som en dans. Med LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL blir arbetet i tvättstugan ett nöje.

PRAKTISKA, HELYLLE

RESROCKAR

I FLERA OLIKA FÄRGER

89⁵⁰

Colmbloms

STOCKHOLM
Norrmalmsströg
GÖTEBORG
Kungärvsplan 57

LÄSARINNORNAS SPALT.

SVAR.

Här införes svar, som inkommit på frågor, införda i n:r 17.

Svar till "Rut".

Kära okända, ni säger att ni ej kan lämna ert barn i främmande händer, hur kan ni då tala om att frivilligt gå bort ur livet, och alltså just därigenom oåterkalleligt hänvisa det till främlingar, om vilka ni intet vet? Om ni menar allvar, saknar ni logik. — "Bli till nytta för barnet", slutar ni — var övertygad om, att är ni än aldrig så sjuk och allvarlig, kan ej detta fördystra dess liv så, som medvetandet om er frivilliga död måste göra, den skulle kasta sin svarta skugga över det unga sinnet och förbittra det för all framtid! En mor, är dock alltid en mor, även om det brister i förmågan, blott god vilja finnes att göra det bästa möjliga av allt. — Icke är väl fadern, som ni säger "en sällsynt god människa" då han övergivit er och sitt barn, sådana män äro tyvärr i stället ganska vanliga. Och är han ej god mot barnet nu, i den mån han kan, — har han ju annan familj, — så var viss om, att han ej tog sig mera av det, om det bleve moderlöst. Han kan väl i alla händelser ej taga hem det till sig och sin hustru, och då kom det ju i alla fall att få växa upp hos främmande människor. Så aldrig kan en så exalterad handling bli till lycka för ert barn. Vad kunna vi för övrigt i förväg bedöma, vart en handling egentligen leder, till "lycka" eller "olycka"? Det är en starkare än vi som styr. — Säkert är ni mycket sjuk i ert sinne och har det svårt, sök upp, om ni kan, en av våra nyare nervspecialister och tala om för honom allt som pågår er, det tror jag skall lindra mycket! Försök så att tänka på att barnet som fadern övergivit, nu är ensamt ert; en far som handlar så är ej värd att ha något vidare med det att göra. Är det så att han ej uppfyller sina ekonomiska skyldigheter mot det, så finnes ju "barnavårdsmän", som ni i så fall genast bör vända er till och som äro kompetenta att ordna saken! Bemöda er sedan att se tillvaron så lite sentimentalt som möjligt. Då ni har barnet hos er, borde väl dess tillväxt och utveckling ge anledning till några ljusa glädjestunder. Och så gräm er ej över vad som ej kan ändras utan sök i stället att se framåt och — uppåt! — Tidningsutrymmet tillåter mig nog ej att fortsätta, skulle ni vilja utbyta tankar brevlades med mig, så skriv till "Majken Mörk", Iduns exp., f. v. b.

Svar till Ruth.

Inför världslig domstol kan ni givetvis inte dömas, men inte tror ni väl, att edert handlingssätt kan försvaras inför den "högste Domarn"? Och hur kan ni vara så säkra på, att barnets framtid skulle bli tryggat, därest ni röjdes ur vägen? Detta är bara onda ingivelser! Kan ni ej nu få fadern att förstå alla "stöttestenar", som möter ett faderlöst barn", skall han så mycket mindre göra det sedan, utan följden skulle bli den, att barnet bleve både fader- och moderlöst. Vet ni inte dessutom, att ingen på jorden kan ersätta en mor, vore hon än aldrig så ärm. Tacka ni Gud för varje dag han låter er leva och överlämna både er själv och barnet i hans hand. "Är nöden hård? I rosengård får man ej alltid vara — den på Gud tror, han trygger bor i allsköns nöd och fara!" Z. Y.

En gammal fördom.

— Jo, lilla fröken. Jag vill ha en flaska riktigt fin eau de cologne, den bästa ni har. — Någon utländsk.

— Utländsk! Det är bara en gammal fördom, att utländsk eau de cologne är så särskilt bra. Nej, skall baron ha en verkligt fin eau de cologne ska vi ta en svensk, den här, var så god och känn...

— Ah—a—a härligt! Charmant. Vad heter den?

— E. d. C. — Hylins E. d. C.!

Stölma-kameror & material äro bäst!
Erhålls hos våra återförsäljare eller direkt från *StöltensFotoHus*, Malmö

Bättre börda på vägen

bevisligen barnet ej bär
än *Cloettas* mjölkchoklad.
Sundare, starkare näring
gärna ej givs till förtäring
på provande promenad.

Dessert=Choklad
med
Mjolk

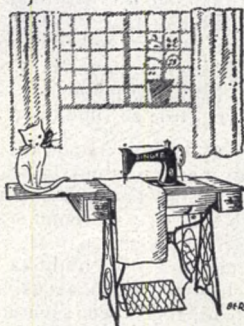
Cloettas

tillverkningar äro sedan mera än 50' år i hela Norden kända såsom de förnämsta. Till salu överallt i fabriken originalförpackningar.

Vestmanlands Läns Tidning

är Läns-tidningen för
Västmanland och Bergslagen
Daglig upplaga
13,000 exemplar
Det bästa annonsorganet

KOCKUMS
Emaljerade Grytor
äro starkast och vackrast.
Försäljningskontor: STOCKHOLM, Drottninggatan 57. GÖTEBORG, Magasinsgatan 28.
KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

SINGER
Hemmet's Symaskin

Döfva
HÖRA

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel-förmåga. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig för lomhörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas.
Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Ankedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vejlersgatan 9, MALMÖ 1. — Telefon 49 75

Billiga o. bra äro Sveriges Urmakares A.-B:s äkta **VIKING-Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsbotten. Stort mäsingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla **Urmakare.**

VARJE GRAMMOFONÄGARE bör rekvirera vår stora skivkatalog för 1921 över Grammfonskivor. Sändes not 30 öre t. porto. Ens.-förs. av de nya **Parlophon-Ekophonskivorna.** Spec.: Orkestermusik, Dragspelsmusik. Brilljanta inspelningar. Dagens nyaste melodi finnes alltid hos oss. Grammfon-Apparater i stort urval till nya bill. priser. Katalog mot 30 i porto. **A.-B. Nordiska Musikkaffären,** Avd. 20, Göteborg. Stora Nygatan 11, Drottninggatan 83. **STOCKHOLM.**

Flerår. blomplantor

10 st. i olika sorter 2 kr., 20 st. i 10 olika sorter 3:75. *Rabarberplantor*, Viktoria, 40 öre pr st., 3:50 för 10 st. Gul och vita *Narcisser* 2 kr. för 50 st. (blommor, ej lökar).
Torshäll, Leksand. Tel. 194.

Kullgrens Gravvårdar

Agna Edra avlidna en bestående minnesvård!
Rikhaltig katalog gratis.

GRANITAKTIEBOLAGET
C. A. KULLGREN'S ENKA
UDDEVALLA.

Nestlés Barnmjöl

TRADE MARK

har varit i bruk snart ett halvt århundrade över hela världen. Rekommenderas av läkare och användes nu i de flesta barnsjukhus och barnhem i Sverige med utmärkt resultat.

är säker död

"MURIDIN" är det effektivaste av alla kända medel för rättutrotning. Oskadligt för husdjuren, men dödar råttor av alla slag på en dag. Prospekt på begäran med intyg från hälsovårdsnämnder och enskilda över hela landet. Försäljes i flaskor om 100, 200 och 1.000 gram å 2:25, 4:— och 15:— kr. i alla färg-, kemikalie- och sjukvårdsaffärer samt från fabrikanter P. T:SON LILJEDAHL, Motala. Riks 4 46.

LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.
Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY, MALMÖ.

BÄSTA MEDEL

FÖR LÖDNING I HEMMET

CITO

Finnes i varje järnhandel.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Flaggor
Sticktäcken
och
Vaddmadrasser
i alla prislägen o. kvalitet. Begär prislista. Driftiga agenter antagas.

Göteborgs Flagg- & Täckfabrik
GÖTEBORG I.

25,000 ex.

ha tryckts av
PRAKTISK KOKBOK
av Anna Olsson. Den är också praktisk. Pris 6 kr. Lindblads Förlag, Uppsala.

Ett starkt Släkte

skapas genom god och närande föda.

Giv Edra barn endast det bästa.

Giv dem varje morgon gröt eller välling av

Quaker Oats

KÖKSALMANACK

Redigerad av
IDA NORRBY.
Föreståndarinna för Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN
8-14 MAJ 1921.

SÖNDAG. *Frukost:* Bröd och smör; kokt omelett med fisk- och räkstuvning; kaffe eller te. *Mid-dag:* Kejsarsoppa; fågelfärs med grönsaker och potatis; biskvitarta. *MÅNDAG. Frukost:* Smör och bröd; tunna pannkakor med sylt; kaffe eller te. *Middag:* Dillkött med potatis; kall aprikospudding med vaniljsås.

TISDAG. *Frukost:* Bröd och smör; kokt sill med smör, ägg och potatis; kaffe eller te. *Mid-dag:* Jämska kotletter (rest från lörd. och måndag) med stuvade makaroner; äppelsoppa med skorpor.

ONSDAG. *Frukost:* Bröd och smör; blodplättar med lingon; kaffe eller te. *Middag:* Färserad sill med korintsås och potatis; surmjölk.

TORSdag. *Frukost:* Bröd och smör; Frikadeller i sellerisås med potatis; kaffe eller te. *Middag:* Köttsoffa; våflor med sylt.

FREDAG. *Frukost:* Gröt och mjölk; bröd och smör; anjovislåda med potatis; kaffe eller te. *Middag:* Falsk hare med potatis och morötter; saftsoppa med klimp.

LÖRDAG. *Frukost:* Bröd och smör; pytt i panna (rest från torsd.) med rödbetor; kaffe eller te. *Middag:* Stekt makrill med potatis; engelsk rispudding med plommonsås.

RECEPT.

Kall aprikospudding (6 pers.). 300 gr. aprikoser, 1/4 l. vatten 125 gr. socker, 4-5 blad gelatin.

Beredning: Aprikoserna sköljas, kokas i vattnet, tillsättes med sockret. Då de äro mjuka, silas lagen ifrån, och aprikoserna passeras. Gelatinet löses upp i frukt-lagen, som bör vara 4 dl. Lagen vispas till den är kall och börjar tjockna. Då tillsättes den passerade frukten, och massan hälls i vattensköljd form och ställes att stelna. Den stjälpes upp och garneras med kokta aprikoser.

Jämska kotletter. (6 pers.) 4 hg. kokt kött, 1 hg. rökt skinka, 1 msk. hackad lök, 1/2 msk. smör, 2 hg. potatis, 1 ägg, salt, vitp.

Panering och stekning: 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor, 3 msk. smör. *Beredning:* Köttet och fläsket hackas fint. Löken fräses i smöret. Potatisen mosas sönder. Alltsammans blandas, ägget tillsättes och färsen smaksättes. Härav formas avlånga kotletter,

ALFA KO ALFA KO ALFA KO ALFA KO ALFA KO

DET KAN EJ NOG OFTA UPPREPAS
ATT
Arboga Margarin
ÄR MARKNADENS FÖRNÄMSTA

Grönsaks- och Blomsterfröer

Gräsfröblandningar till trädgårdsmattor samt Redskap. Allt av prima kvalitet. Billigast i

GÖTEBORGS FRÖHANDEL

Södra Larmgatan 4, Göteborg.
Rikst. 59 32, 109 84.
Ill. katalog gratis och franko.

Använd alltid i hushållet
SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS
torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Utförlig beskrivn. medf. varje kartong. Finnas i varje välsorterad speceriaffär.

OBS.! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

STATSKONTROLLERAT
GRÖNSAKS- & BLOMSTERFRÖ
m. m., m. m.
säljes under garanti av
FRÖODLINGENS FRÖHANDEL
Grönsakstorget Göteborg
(Affären grunlagd 1883.) Begär vår illustrerade katalog.

Sundstrand

Den lämpligaste räkne- och additionsmaskinen för Eder.

Svensk uppfinning!

Pröva "Sundstrand" självskrivande räknemaskin innan räkne- eller additionsmaskin inköpes.

AKTIEBOLAGET HADAR SCHMIDT
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Leverantörer till Statens och städernas olika institutioner, banker, bruk och enskilda företag.

VARU-MÄRKE

MENTHOLATUM

INREGISTRERAT

Beprövad salva för läkande av alla slags sår, ekzem, hemorrojder, solbränna, frostsador etc. Lindrande vid snuva och huvudvärk. Hudmedel, särdeles behagligt att använda efter rakning. Finnes å alla apotek. Gratisprov kan erhållas å närmaste apotek eller direkt från depoten i Sverige, Kronans Droghandel, Göteborg.

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni besökt Bröderne
Ljunggrens Möbelfärf, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 7.

Nya böcker i bokhandeln!

KRISTUS VART LIV.

Av Ludvig Hope. Översatt från
norskan av E. Beskow. Häft.
8 kr., klotb. 11 kr.

NYA TESTAMENTET

med förklaringar och homile-
tiska anvisningar, utarbetade av
Teol. Dr Oscar Bensow. Ut-
kommer i häften. 1:sta häftet
kr. 1: 80.

KÖRSBÄRSTRÄDET.

Berättelse av Amy Le Feuvre.
Författarinna till "Dollys fram-
gång", "Den lilla tjänsteflic-
kan", "En liten vrå på landet",
m. fl. Översatt från engelskan
av Axel Lybecker. Häft. 4 kr.,
kart. 5 kr., klotb. 5: 50.

BLOMSTERKORGEN.

En berättelse från gångna da-
gar för ung och gammal av
Chr. von Schmid. Sextonde
uppl. Häft. 2: 75, kart. 3: 50,
klotb. 4 kr.

Evang. Fosterlands-Stiftelsens
Förlags-Expedition,
Stockholm 3.

Skönhet och fägring

har ofta en större makt än rikedom, säger Aristoteles.

Vid ständigt bruk giver den väldoftande Yvy-tvälen en frisk och fräich anletshy, framkallar ett lätt rosenskimmer i den vita, skära huden och gör den samma elastisk, mjuk, klar och ungdomlig.

Använd därför dagligen Yvy-tvälv. Säljes i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Österlin & Ulrikssons Tekn. Fabrik,
Ystad.

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitét. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

Flaggan i topp!

Vid behov av flaggor begär vår pris-kurant och prov å duk.

Vi tillverka YL-LEFLAGGOR av prima kronduk. "STORMFLAGGOR", av bomullsduk med tvinnad varp och "PRIMAFLAGGOR", starka och prisbilliga.

Vårt fabrikat tvenne gånger prisbelönt. Alla färger äkta och mätten lagenliga. OBS! Priserna betyd. lägre än i fjol. Ekelöf & Svenssons flaggfabr., Karlstad.

LOTTE DAHLGREN och
JULIA SVEDELIUS

MARGARETA

SVERIGES KRONPRINCESSA

En minnesskrift
under mångas medverkan.

Bland förf. märkes d:r Selma Lagerlöf och ärkebiskop Nathan Söderblom.

Illustrationerna, ett 30-tal, äro mestadels nya och hittills ej reproducerade.

Bokens format är ståtlig 4:0. Pris 15 kr. Samtidigt har utgivits en numrerad uppl. om 300 ex., tryckt på extra prima handgjort linnelumpapper i Hedbergsband. Pris 110 kronor.

UPPSALA
J. A. LINDBLADS FÖRLAG

Millioner förtöra sitt hår med sprithaltigt och felaktigt sammansatta hårvatten, grönsåpa, såpsprit m. fl. otjänliga hemkurer. Ni behöver ej med bekymmer se häret falla bort, om Ni tillskriver Specialisten i hårsjukdomar VALENTIN LINDBERG, Kommandörsgatan 12, Stockholm, träffas kl. 12—2 vard. Flera tusen bevis finnas från botade skalliga och tunnhåriga personer. Uppgiv ålder, sjukdomens art m. m. Bi-foga 40 öre för svar i diskret brev. Mina behandlingsmetoder äro berömda av såväl vetenskap, press som allmänhet.

Peach's Curtains

Nya, nedsatta priser. Begär illustrerad katalog som sändes gratis. Senaste nyheter i Väv- och Trädgårdiner, Krettoner, Mattor, Hushållslinne, Triåker och Underkläder av känd hållbarhet. 64 års erfarenhet inom hantverksbruket. Direkt från fabriken. S. PEACH & SONS, Fabriker i Nottingham, England. 565.

Endast EN SANO-KAPSEL

om dagen (för barn ½ kapsel dagligen) erfordras för ävagrängande av en fond av kraft och tillförsikt. oombärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetsstadiet. Alstra snabbt och säkert levnadsmot, energi och arbetslust, undanröja svaghet, trötthet, sömnlöshet och överanstängning. Speickers Sanokapslar säljas å alla väl-sorterade apotek och drogaffärer i askar om 20 st. till kr. 4: 25, eller expedieras portofritt pr postförsökott från undertecknad.

Liten kur (5 askar) kr. 20:—
Stor (10) " 38: 50
Generalagenter: Harald Westerberg & C:o, Göteborg 1.

som paneras och stekas vid ganska svag värme.

Frikadeller i sellerisås (6 pers.)
Köttfärs av ½ kg. ox- och kalvkött, 2 selleri, i l. vatten, salt. Sås: 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, frikadell- och sellerispad, i ägg-gula.

Beredning: Färsen göres i ordning som till vanliga fina köttbullar, formas till bullar och kokas i saltat vatten. Sellerirötterna skrapas, skäras i tärningar och kokas mjuka i saltat vatten. Smör och mjöl fräses och man späder med sellerispad, tills man får en lagom tjock sås. Denna avsmakas och redes av med en äggula. Selleritärningar läggs i, och såsen hälls över frikadellerna.

Engelsk rispudding (6 pers.). 2 l. oskummad mjölk, 3 dl. risgryn, ½ tsk. salt, 3 msk. socker, rivna skalet av 1 citron. **Formen:** 1 msk. smör.

Beredning: Risgrynen tvättas och läggs i en smord form. Den kalla mjölken smaksättes med salt, socker och rivet citronskal och slås över grynen. Puddingen gräddas i ganska svag ugnsvärme ungefär 2 tim.

Plommonsås (6 pers.). 150—200 katrinplommon, ¾ l. vatten, 75 gr. socker, citronsaft.

Beredning: Plommonen sköljas väl, hälvtan av dem stötes i stenmortel, så att kärnorna krossas. De få därefter ligga ett par timmar i det vatten, vari de skola kokas. De sätts sedan på att koka mjuka, varefter de passeras. Såsen kokas upp, avsmakas med socker och citron. Serveras varm eller kall.

Glöm ej

att skaffa Eder

Iduns Kokbok.

Ny utvidgad upplaga.

IDUNS TIDSFÖRDRIV

DEN FELANDE LÄNKEN.

Bro, by, ed, fors, fors, hult, kil, Sanda, Äs, Torp, Van, Å.
Ovanstående 12 svenska ortsnamn ställas 2 och 2 tillsammans med en icke utsatt bokstav emellan sig. När allt blir rätt ordnat och de nya bokstäverna placerade mellan orden, uppkomma 6 nya ortnamn och av de inskjutna bokstäverna ännu ett.

L. B.

LÖSNING

TILL IDUNS PRISTÄVLING
N: R 8.

Lösningen lyder: Kattens lek är rättans död. De tre första rätta lösningarna hade insänts av Åke Sjöström, Gevle, Ebba Koch, Stocksund och Greta Steineck, Kalmar, vilka alltså erhållit 5 kr. vardera i pris.

LÖSNING

TILL TIDSFÖRDRIVET
I N: R 15.

Palindromer: 1. Rå — år. 2. Äs — så. 3. Kiv — vik.

BREVLÅDA.

EXP: S BREVLÅDA.

Flerårig prenumerant. De efterfrågade numren kosta 80 öre inklusive porto.

RED: S BREVLÅDA.

Den Idunläsare, som i n: r 14, lämnade recept mot hönsuva ombedes uppgä adress till redaktionen, då andra av läsekretsen önska träda i förbindelse med honom eller henne.

En ungdomlig, vacker hy och kropp

kan erhållas och bibehållas genom våra beprövade skönhetsmedel
Kvinnans lycka består i hennes skönhet.

Syster Ellas

Skönhetsvård

Syster Ellas salva är bäst mot all ömtålig hud. Bör användas av alla, enär den är den bästa skönhets salva. Pris 2: 50.

Kyl- o. brännkador, svullnader, hæmorrhoidplågor, röd, narig hud botas med Syster Ellas salva med 45/ Burrows lösning. Pris 3:—.

Frånkrar, leverfläckar, solbränna försvinna spårloft med Syster Ellas fränkensalva. Pris 4:—.

Bystformaren Rarisante frambringar fasta och fylliga kroppsformer. Pris 4: 50.

Missprydnade hårväxt avlägsnas smärtfritt med roten med Capilator. Pris 5:—.

Ömma fötter samt ledknölar, valkar, liktornar botas med det enda säkra medlet, Herbatotkrur. Pris fullt komplett 2: 50.

Läckhårvatten Duchess är det förnämsta medlet att göra stråvt hår lockigt. Pris pr flaska 3: 50.

Grått hår får sin ursprungliga färg med det på vetenskaplig väg framställda Culeur Naturelle. Pris 4: 50.

Härfärgen Nerolin är sedan gammalt ett beprövat medel att fort och säkert återställa allt hår, skägg, ögonbryn till färg efter önskan från djupt svart till ljusaste blont. Kvarstiter efter tvättning. Pris 5:—.

D:r Lefrangs atmosfäriska hudbehandlingsapparat utseger all orenlighet i huden. Borttager finnar, pormaskar etc. Pris med därtill hörande Syster Ellas massagecreme, 5: 50.

Aktiebolaget P. O. Centralen, Cosm. avd. 10 A, Stockholm.
Alla våra berömda preparat sända vi, fullt diskret + porto mot postefterkrav. Broschyr med uttalande av läkare samt apotekare medföljer.

En epokgörande fransk uppfinning!

AV VARDE FÖR ALLA!

Liquidcur = flytande läder, fyller hål och sprickor å läder och gummi samt bildar efter några minuters torkning en stark, elastisk massa, som ersätter det bortslitna. Med Liquidcur kan därför vem som helst utföra osynliga lagningar å skor, galoscher och gummiringar m. m. Inga verktyg, inga lappar! En tub räcker till flera smärre lagningar, som var för sig äro värda vad en tub kostar. Varje sparsam husmoder bör göra ett försök, ty det lönar sig. Finnes i svart, gul och grå färg i tuber å 2:— kr. Mot postförsökott + porto. 3 tuber franco. Ensamförsäljare för Skandinavien: S. Selander, Kungstensgatan 56, Stockholm, Rt 80409.

En pålitlig o. ordentlig ensamjungfru

kunnig i matlagning och bakning, får plats omkr. 1 Maj i mindre familj bostad i Rönninge, nära Stockholm. Fri resa, god lön, eget rum och gott bemötande kan påräknas. Elektr. ljus, värmeledn., vatten och avlopp finnes. Sv. med avskrift av betyg och löneprentationer sändes till "Vacker och livlig trakt", adr. Iduns exp., Sthlm.

PLATSSÖKANDE

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

Seminarist

önskar sysselsättning under sommaren att såsom familjemedlem läsa med barn eller gå frun till handa. Svar till "Seminarist", Iduns exp., f. v. b.

Ung flicka

med realskoleexamen önskar att under sommaren vistas å herrgård e. d. som husmoders hjälp o. sällskap. Är villig att deltaga i enklare skrivgöromål, läsa med barn samt undervisa nybörjare i pianospelning. Svar till "Box 24", Mjölby.

Folkskollärarinna

önskar under sommaren plats som hjälp och sällskap i bättre familj i Stockholm eller närhet. Familjemedlem. Svar till "Moi-mème", Iduns exp. f. v. b.

Plads söges i et godt Hjem

i Mellemserige for Sommeren fra 1:ste juni, som Hjelpe i Huset. Helst med Barn. Frk. Laura Larssen. Postfækt 27, Skaralid.

Ung, bildad flicka,

söker anställning som hjälp och sällskap. Villig läsa med mindre barn. Svar till "18-årig familjemedlem" Iduns exp., f. v. b.

Mot fritt vivre

och någon lön önskar förlovad flicka från gott hem lära matlagning och deltaga i övriga hush.göromål. Är något kunnig i enkel matlagning. Helst å herrgård eller prästgård. Svar till "Pålitlig och villig", Karlskoga, p. r.

Två unga flickor,

vilka önska få komma i närheten av varandra, söka plats (6 juli—15 aug.) i familj el. å pensionat helst i Jämtland för att under husmors eller kokerskas ledning få praktisera hushåll. Villiga hjälpa till med förekommande göromål. Svar till "Fritt vivre", fack 55, Kilafors.

Enkel flicka

önskar som familjemedlem mot fritt vivre i sommar vistas på herrgård eller i ett bättre hem i större stad att hjälpa till i hushiga göromål. Svar till "Gott bemötande Maj 1921", p. r. Vara.

Enkel o. praktisk lärarinna

kunnig i sömnad och villig att deltaga i alla i ett hem förekommande sysslor, önskar plats under sommarmånaderna i familj på landet, helst i Dalarna mot fritt vivre. Svar till "24-årig ångermanländska", Iduns exp. f. v. b.

LEDIGA PLATSER

PÅLITLIG BARNHUSA eller barnjungfru får plats 1:sta maj strax utanför Stockholm. Barnens ålder 7, 5, 2 år. Rum delas med ensamjungfru. Riks 12391 mellan 10,30—12.

Flicka,

ej under 25 år, helst troende och som värderar ett gott hem och ans. som familjemedlem, med gott sätt mot barn, van vid husliga sysslor samt ordnings-sinne. Får plats att tillsammans med husmor sköta hemmet. Svar till "E. E.", Iduns exp., f. v. b.

Enkel flicka

från gott hem, villig utföra ensamjungfrus sysslor erhåller plats i liten Ingenjörsfamilj vid bruk i mellersta Sverige. Kunnig i enkl. matlag. och bakning. Svar med foto, betygsavskr. cl. rek. till "Pålitlig hjälp", under adr. S. Gumelius' Annonsb., Sthlm f. v. b.

Gift lärarinna,

som för sin tjänstgöring är upptagen dagl. 8—1,45, söker barnkär, duglig och proper hemsköterska till vilken hon med fullt förtroende kan lämna sin 2½-åriga gosse och skötsel av sitt hem. Eget rum, ordnat fritid, lön eft. komp. och duglighet, veckostädhjäl. Svar med uppgift om ålder, utbildning och löneanspråk till "Gott samarbete", Iduns exp., Sthlm.

Kindergartenlärarinna

får nästa hösttermin plats som förståndarinna för folkbarnträdgård. Närmare upplysningar genom fr. E. Trybom, Skara.

Sjuksköterske-befattningen

vid Västmanlands läns sinnesslöanstalts asylavdelning är till ansökan ledig före den 15 maj. Löneförmaner: Grundlön 700 kr., dyrtidstillägg 100 proc. samt fritt vivre. Ansökan åtföljd av tjänstebetyg, meritförteckning, samt ålders- och läkareintyg insändes till förståndarinnan under adr. Sofielund, Strömsholm.

Sjuksköterskeelever

emottagas å Göteborgs Barnsjukhus. Kurserna, förberedande, ett-åriga. Ansökningar åtföljda av präst-, skol- och läkarebetyg samt rekommendationer, insändas till
Förståndarinnan.

Lantbrukaredotter

fullt kompetent i all slags sömnad, även husliga sysslor, önskar plats. Gärna vid badort. Sv. till "Juni", Nybro p. r.

Bildad norrländska

önskar plats i bättre Stockholmsfamilj fr. 1 juni. Svar till: "Husa eller dyl." Iduns exp. f. v. b.

Hushållsfröken

önskar plats genast. Innehaft plats förut, har goda rekommendationer. Är kunnig i hushåll såväl som ett hems skötsel. Svar med löneförmaner till "24-årig Skåning", p. r. Astorp.

Hos bröstsjuk herre

sökes plats att sköta hushållet av f. d. sanatoriepient. Svar till "H. J.", Järle (Närke) f. v. b.

28 års bildad flicka

önskar plats som sällskap och hjälp i fin familj. Helst i stad. Har genomgått Hushållsskola. Svar till "Familjemedlem A.", p. r. Hylte bruk.

Å poststation

önskar flicka, med vana vid postgöromål, plats som biträde. Inga stora löneanspråk, men fritt liv och eget rum önskas. Svar märkt "Maj eller Juni", Iduns exp. f. v. b.

Lantbrukaredotter

önskar komma i prästgård eller herrgård, där jungfru finnes, för att lära hushåll och för övrigt allt vad till ett ordnat hem hör. Vill anses som familjemedlem. Någon lön önskas. Svar till "Maja", Kalmar p. r.

INACKORDERINGAR

VAR FINNES det vänliga hem på landet, gärna hos ensam dam ej för långt från barnmorska ell. sjukhus, där yngre, frisk, anspråklös fru, som väntar en liten i början av Juli, nu kan få billig inackordering mot att vara behjälplig med hushålls-, skriv eller bokf. göromål. Ref. finnes. Svar tacksamt till "Ordningvan", Iduns exp.

SOM SÄLLSKAP till ung österriskisk Fru mottages som inackordering vid Arkösund (ostkusten) ung dam, som talar tyska, men önskar förkovra sig däri. Reflekterande torde snarast svara under adress "Fru Boo", Norrköping, p. r.

Doktorinnan Vilma Erikssons Viloem. beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstsklena mottagas ej.

Väluppfostrad, musikalisk skånska,

15 år, frisk och välvuxen, önskar sig upptaget i ett större hem på landet prästgård eller liknande, för att vara till nytta och sällskap, helst där ungdom finnes. Honorar varken fordras eller givas. Svar märkt "Familjemedlem", Iduns exp. f. v. b.

DIVERSE

Nationaldräkter,

material, detaljer, strump, på best., frågor besv. mot dubbel porto. Svenska Nationaldräkter, Idung. 5, n. b., Sthlm.

För sommaren i större villa,

vackert belägen vid skog och sjö, finnes 2:ne rum till uthyrning. Möbler, linne, sängkläder åtfölja rummen. Villan är belägen 1 kilometer från järnvägsstation. Svar till "Bad och skogs-luft", Svenska Telegrambyråns Annonssavdelning, Sthlm, f. v. b.

Finnes det någon

barnkär familj som vill upptaga ett nyfött gossebarn som eget utan ersätt. Motser tacksamt svar märkt "Fattig Bohusländska", Iduns exp.

Svenska Störessystemet
Norra Smedjegatan 26, strax vid Hamngatan
Lagerförärfning av prima kolonialvaror till partipris
Stockholm. Riks 26 80.

Expedition till landsorten pr efterkrav eller mot förut insänd likvid. Fullst. priskur. mot 20 öres porto. Förfrågningar besvaras omg.

TRYCKNING Tidskrifter, tidningar och allt slags affärstryck utföras **BILLIGT**

Förstklassigt utförande. Begär kostnadsförslag.

Gust. Österbergs Tr. A.-B.
Riks 137 Nyköping Riks 137

För den nyfödde.

Reklamkartongen med komplett, fin väsydd utstyrelse å Kr. 15 samt Extra elegant å Kr. 19 och 25. Mönster medf. Enbart mönster 2:50. Fru Casparsson, 3 Järntorgsgat., Örebro

Vid reumatism, nervsmärtor, huvudvärk, influensa m. m. verkar TOGAL snabbt och säkert.

Genom den överraskande framgång, som åtskilliga läkare uppnått med TOGAL, har detta preparat tillvunnit sig ett välförtjänt, allmänt erkännande. Togal är sammansatt efter fullständigt nya principer, och starkt urinsyrelösnande, går det direkt till själva roten av det onda. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Prompt och säkert vid neuralgi, huvudvärk, reumatism, gikt, ischias, ryggsnitt samt vid värk av olika slag. Verkningsarna göra sig genast märkbara, och Togaltablettens lugnande och inflytande gör dem välgörande även vid sömnlöshet. Finnes å alla apotek till kr. 2: 60.

Missprydande hårväxt

borttages genom

Elektrolysbehandling. Garanteras utan märke i huden efter behandlingen.

FRU EBBA HEYDEN
Kungsgatan 12
MALMÖ.
Tel. 4215.

Annonsera i IDUN!

Vackra lockar

kunna alla damer få genom att använda hårlockställjädern "Mary", amerikansk metod. Vågar och lockar håret på några minuter. Ingen bränning som fördärvar håret. Pris pr sats med bruksanv 1,75, fraktfritt mot postförskott från

A. H. FORSGREN, SANDVIKEN 3.

Hemorroider

försvinna efter några dagar vid användning av HÄMOSALVAN från Kem. Tekn. Fabr. Elefant, Göteborg.

Pris kr. 10:— pr stor burk mot postförskott eller förut ins. likvid.

Sjuka o. Svaga

De som lida av nervositet, lättet att bli trötta, blek ansiktsfärg, trög matsmältning, sömnlöshet, aptitlöshet, blodträngning åt huvudet, nedsatt kroppslig och andlig produktionsförmåga, tarmkarr, gikt, reumatism m. m. böra använda

"GIGANTOS"

med kalk. Detta medel har botat tusentals personer, samt förordas av läkare. Pris pr burk 4.—. Hel kur 3 burkar 11.— + porto mot postefterkrav från "VERO"-NEDERLÄGET, Avd. 2, Mästersamuelsg. 71, 2 tr. Hemsändes i Stockholm. Riks 9234. Stockholm 19.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) Begär prospekt! Stockholm. Holländaregatan 3.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet. Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik. R.T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301. För behandling av stödje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubningar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av reumatiska åkommor.

Med. D:r Emil Kleens
ettåriga kurs för damer och herrar i Massage och Sjukgymnastik börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. N:o 37 Mästersamuelsgatan 2 tr. och fortsätter med biträde av Gymnastikdirektören Fru Elsa Kjellgren till slutet av april 1922. Prospekt begäres städe under adress 43 Engelbrektsgat. Emil A. G. Kleen.

GÖTEBORGS GYMNASIKA INSTITUT
Östra Hamngatan N:o 45
Förmånligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
Ny kurs börjar den 15 september.
I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Röda Korsets samaritkurs. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Institutet för Kvinnliga Läkareassistenter

Nytorpgsgatan 23 A, Stockholm börjar tvåårig utbildningskurs i sept. 1921.

Kursen omfattar: 1) grundläggande teoretisk-praktisk kurs; 2) kurs i huslig ekonomi; 3) praktisk tjänstgöring som sjukgymnast vid badort; 4) praktisk tjänstgöring i sjukvård samt 5) provtjänstgöring som läkareassistent. Minimikompetens: 6 klassers läroverk eller motsvarande. Begränsat antal clevplatser. Kostnadsfri platsförmedling efter godkänd kurs. Läkarereferenser. Kursavgift 1,500 kronor. Alla från insitutet utexaminerade elever ha omedelbart erbjudits goda platser. Begär prospekt.

TANDETEKNIKERKURS börjar åter den 15 juni. Pris 400 kr. Ansökan med porto, Malmskillnadsgatan 60. W. Johnson.

Korpulens - Fetma borttages genom Dr. Hoffbauers lagl. skydd. **Avmagringsstabletter.**

Fullkomligt oskadligt och framgångsrikt medel som icke förutsätter särskild diet. Inget sköldkörtelspreparat. Inget laxativ. Prospekt på begäran. Pris för hel kur 150 mk och 210 mk inkl. porto och utförelsevis mot postförskott eller efterkrav. **ELERANTEN-APOTHEKE** Berlin A 47, Leipziger Str. 74 (Dönhoffpl.)

Fräkencreme

IGA Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Förkr. 6: 50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Röd näsa, röda händer, frostskaador i allmänhet botas redan efter kort tid med Bores frostbalsam. Känd sedan 40 år tillbaka. Absolut oskadligt. Fås hos alla Parfym- och Kemikalieaffärer. Pris 4:— kr. pr flaska. Depot: A.-B. PARFYMERI BARLACH, Stockholm C.

Vackra garner i äkta färger för hemvävnad

erhållas billigast från

SVENSK HEMSLÖJD, Biblioteksgatan 12, STOCKHOLM

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

Högsta gällande ränta

Kolmårdens rekreations och vilohem

nära Bråviken, öppnas nytt och förstklassigt den 14 maj 1921. 4 timmars resa från Stockholm

HILMA FREDLUND.
(Förut innehavare av Östermalms Sjukhem.)
Riks Kolmården 24 Postadress: Kolmården

Sommarferiekurs

å badorten Shanklin på Isle of Wight, England, för studerande kvinnlig ungdom från universitetet, högskolor, läroverk o. s. v. Vidare meddelar Fil. Magister Fru Viola Lyttkens, Djursholms-Danderyd (Tel. 68), eller undertecknad, kursens ledare. **BERNHARD JANSSON**, Lärare v. Linköpings h. allm. läroverk. Adr.: Linköping. Tel. 13 76.

Skogsbo Hushållsskola, Leksand

börjar den 20 sept. 1921 sitt 18:de arbetsår för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar enklare och finare matlagning, även vegetarisk, handarbete, vävning samt födoämneslära, bokhålleri och främmande språk. Elever mottagas endast för helt år. Pris 1,700 kr. Närmare upplysningar och referenser lämnas av

GERTRUD WALIN. LEKSAND. SIGNE PHILIP.

Strengnäs Husmodersskola

En sex veckors sommarkurs börjar 3 juni. Höstterminen börjar 20 aug. Prospekt mot porto. Fru M. Braune, Strängnäs. Tel. 898.

Le Châtelard 'I Vevey Lac Léman

Monsieur och madame Scheerer mottaga några unga flickor, som önska studera språk och musik. Praktiska kurser. Sport. Fina referenser.

Fröbel-Institutet i Norrköping

Ansökningar till institutets kurser, som omfatta utbildning för barnträdgårdar, barnkrubbor och barnavård i hemmet böra insändas före den 15 maj. Prospekt sändes mot porto.

ELLEN MOBERG. MARIA MOBERG.

Uddeholms Lanthushållsskola, Nygård pr Ekshärad.

Plats finnes för två trädgårds- eller trädgårds- och hushållselever. I ett för allt 80 kr. per månad.

Skolan är inrymd i en gammal herrgård med vacker trädgård samt jordbruk i naturskön skogstrakt i Klarälvsdalen. Prospekt och upplysningar genom skolans föreståndarinna Fröken Signe Borlind, Nygård, Ekshärad. Riks Ekshärad 46.

Helsjöns Gyttebad och Kuranstalt

(Säsöng 14 Maj—5 September.)

Synerligen naturkönt läge, med hög barskogsluft. Rekreations- och viloplats. Nutida bad, specialité: gyttemassagebad. Gott bord, 4:— å 6:50 pr dag. Fullst. restauration. Musik. Rekomm. för reumatiska lidanden, gikt-, nerv- och hjärtsjukdomar. Moderata priser. Biltrafik. Läkare: D:r Ivar Westerlund.

Upplysningar och prospekt genom Kamrerarekontoret, Horred. Rikst. 4.

Birgittas

Äkta Citron-Crème.

Ofelbart medel mot sträv och narighet. Bästa ansiktsmassagecrème. Utplånar rynkor och ojämnheter i huden. Tillverkas av saften av friska citroner. Parfymeri S:ta Birgitta, Stockholm. Pris kr. 3:—

Smögens Havsbad

(öppet 15 juni—I september)

härligt beläget på en klippö i yttersta havsbandet. Goda kommunikationer. Kustklimat med jämn temperatur. Alla brukliga badformer. Badläkare M. R. Ahlberg. Badrestaurang med härlig utsikt över havet. Moderata priser. Telefon: begär endast Smögens Havsbad. Förfrågningar ställas till Kamrerkontoret.

1 1/2 meter nytt hår.

Då mitt hår till min ledsnad för 3 år sedan på grund av mjällbildning å huvudsvålen började falla av, prövade jag

Hämoes Hår-Kultur.

Mitt hår, som förr var 45 centimeter långt, har nu efter 3 års användning av nämnda Hår-Kultur vuxit
50 centimeter, ett för mig lyckligt och tillfredsställande resultat.

Fru E. ARENTOFT, Bredgade 8, Köpenhamn K.

Avskrift.

Traryd 4 Nov. 1920.

"Efter fruktlösa försök med alla i marknaden förekommande medel mot mjäll och därav förorsakat håravfall har jag lyckats förskaffa mig en flaska HÄMOES HÅR-KULTUR, vilken jag nu förbrukat.

Emellertid ha verkningarna av Hämoes Hårkultur på ett häpnadsväckande sätt visat sina goda egenskaper därigenom att mitt hår, som före användandet av Hämoes föll av så att jag var i det närmaste skallig, men efter förbrukning av endast 1 flaska har det i det närmaste återfått sin forna växtkraft.

Med tack för den hjälp jag erhållit har jag härmed nöjet rekvirera 3 flaskor att sändas fraktfritt att betalas enligt Eder önskan. *A. Nordheim, Advokat.*"

APOTEKAREN skriver: Jag är i regel något skeptisk i fråga om pålitligheten av de flesta rekommendationer, men det skall säkert glädja er mycket att höra, att jag har fått ett ovanligt gott intryck av edra preparat. Jag har försökt åtskilliga medel för mitt hår, som hade börjat bli ovanligt tunt, och jag var tvungen smälta en hel del anmärkningsvärdare därom av mina vänner, som yttrade sig på det mest oförbehållsamma sätt på bekostnad av mitt hår. — Nu är det knappt två månader sedan jag i förtvivlan började begagna Hämoes Hårkultur, och det är mig en stor glädje att säga att en del av mina vänner utfråga mig hur det hänger ihop med att mitt hår börjat växa så betydligt. Jag har varit en smula förbehållsam, när det gällde att omtala skälet, då jag trodde, att förändringarna möjligen icke skulle fortsätta, men nu är det utom allt tvivel, och jag har nu invigt dem i rätta sammanhanget.

Ingen behöver få gråa hår. Var och en som i tid använder HÄMOES HÅR-KULTUR, förhindrar detta.

Priset pr flaska är kr. 3:50 + porto. 3 flaskor sändas portofritt.

Hämoes Hår-Kultur säljes överallt!

Hämoes, L^{td} London

För Sverige: **A.-B. Hämoes Generaldepot**

Riks o. Allm tel. 6771

Upplandsgatan 1 - STOCKHOLM

Tel.-adr.: "HÄMOES"